

TORSDAG 12 MAJ. NR 19/2016

Förolämpa inte den som tigger

Sidan 2

För varje nydöpt själ – en fågel

Sidan 7

EU-bidrag lockar fram idéer

Sidan 6

Nu börjar det
Sidan 4

Teologin förlorar två professurer när ÅA sparar

Ämnena exegetik och systematisk teologi drabbas hårdast av nedskärningarna vid Åbo Akademi.

Uppsägningar görs också inom administrationen, vilket försämrar stödet för de studerande. **SIDAN 5**

Din tro speglar min

Sidan 12

Imre Kertész skrev för att kunna leva

Sidan 8

Vacker bok om det vänliga mörkret

Sidan 12

Anden har pucken, tar du emot passningen?

Sidan 15

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Förhålliga inte martyrskapet

KP MARTYRDÅD HAR i vår tid fått en ny och skrämmande klang. Snabbt kopplas tanken till vansinnesdåd som inte bara förorsakar tragedier för dem som råkat befinna sig på fel plats vid fel tidpunkt. Handlingarna bidrar också till den religionsskräck som gör hängiven tro till något misstänkt, en potentiell farlighet.

Det är lätt att beskärma sig över hur människors tro kan spåra ur så fatalt att de tror sig få himmelsk belöning genom att ta livet av sig själva och andra. Men i samma veva skulle det vara hälsosamt att självkritiskt reflektera över hur de kristna har sett på martyrer – och framför allt hur man ser på dem i dag.

MARTYRSKAPET ÄR en del av berättelsen om de första kristna, urkyrkan och romarriket. Förföljelserna inlemades och blev en del av kristendomens narrativ om sig själv. I Egypten, bland kopterna, blev den massiva förföljelse, tortyr och folkmord som ägde rum under kejsar Diocletanus år 284 rentav deras "ground zero". Därifrån börjar den koptiska tideräkningen, med åren A.M. – Anno Martyrum.

DET SOM sker i dag på traditionella kristna områden i Syrien och Irak är inget mindre än ett folk-mord. Förföljelserna är inte kejsarligt sanktionerade, och i många fall handlar de säkert minst lika mycket om okontrollerat och besinningslöst våld som en medveten plan att rensa ut de otrogna.

Inte desto mindre sker de, och även om de kristna kyrkorna utanför områdena har reagerat – också världens största kristna samfund, det katolska – så är tanken på hur eftervärlden en dag ska se på de kristna kyrkornas agerande också en rätt plågsam sådan att dröja vid.

Vad kunde vi göra mer? Finns det lägen där de kristna utanför världshärdarna frimodigare borde ha fört de kristnas talan? Trots de hastigt efterföljande förebräelserna om att det visst är många andra som också lider.

Och så är det, naturligtvis är det så. Men ändå: det finns också många kristna som lider enkom för att de är kristna.

DET FULASTE vittnesbördet eftervärlden kan ge är däremot det som handlar om att se, men att förändliga och glorifiera det fruktansvärda lidande som händer alldeles riktiga, livslevande människor år 2016. Vi har inget behov av en Diocletanus II. Det stärker inte vår tro. Det stärker inte deras som lider heller. Det som händer är brutalt och kort och gott detta: de torteras och dör.

DÄRFÖR ÄR det skäl att rensa i de egna berättelserna i kyrkor och bönehus. Att storvulet tala om hur fantastiskt tron växer under det svåra lidandet och blodsutgjutelserna är bara äcklande, när blodet som flyter inte är ens eget utan någon annans, långt borta. Genom historien har kyrkan fått skämmas och lida för berättelsen om sig själv sådan hon en gång var, av det hon gjorde eller lät bli att göra.

Låt det inte hända igen.

”Tanken på hur eftervärlden en dag ska se på de kristna kyrkornas agerande är rätt plågsam att dröja vid.”

PROFILEN: STANISLAV EMIROV

”Jag vill inte störa hjälparbetet, jag vill förädla det.”

Att tiggga är ett jobb

Han har umgåtts med tiggare på Stockholms gator i sex års tid. Stanislav Emirov, ekonom och teolog, är övertygad om att romskt tiggeri är ett mer komplicerat fenomen än politiker och massmedier gör gällande.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON

Mellan 2008 och 2014 var **Stanislav Emirov** engagerad i Kalvinska kyrkans tiggarteam, med syfte att hjälpa de utländska tiggarna. I år gav han ut boken *Varför tigger romer?* på Karneval förlag.

– Jag började forska kring fenomenet och upptäckte att det fanns ofantligt mycket att veta och förstå.

Delar av det som Emirov tar upp är hårdsmält och har väckt förargade reaktioner i Sverige.

– Självklart är boken kontroversiell, det hör till ämnet. Jag rotar i det jobbiga och det tabubelagda, diskuterar problem som väcker känslor, kommer med okonventionella förslag. Det går inte att skriva en seriös bok om romskt tiggeri utan att vara kontroversiell – om man vill att boken ska vara intressant, ärlig, saklig, att den ska beröra och ha potential att påverka och förändra.

Impregnerade av kapitalism

I korta drag kan det Stanislav Emirov beskriver på över 250 sidor sammanfattas så här: Alla romska tiggare tigger inte för att lindra sin omedelbara situation. Det finns de som gör det, men det finns också yrkestiggare för vilka tiggeriet är en livsstil. Och det är där det bränner till.

– Romer och fattigdom är ett utmärkt exempel på hur otroligt svårt det är att förstå sig på en annan mentalitet, särskilt när det rör sig om grundläggande värderingar, säger Emirov.

I sin bok hänvisar han till den finska författaren **Veijo Baltzar**.

– Baltzar har fått mig att inse en i sammanget grundläggande utgångspunkt – att romer, på grund av att de

ras samhälle bygger på andra värderingar, saknar den absoluta aversion mot fattigdom som vi kapitalismens barn praktiskt taget föds med.

Stråvan efter materiellt välstånd, kapitalismens fundamentala idé, har impregnerat oss nordbor.

– Dessutom tänker vi ”nationalstatligt” och saknar vanan att leva in oss i hur andra folk tänker. Romerna har inte bara ett eget samhälle, en annan mentalitet och andra prioriteringar. Deras samhälle, mentalitet och prioriteringar bygger dessutom på helt andra grunder. Det är därför jag rotar i det romska folkets tidiga historia – för att försöka förstå hur allt det för oss obegripliga började.

Han säger att allt tiggerirelaterat hjälparbete i dag, liksom all offentlig debatt, styrs av känslor, heta känslor.

– Jag försöker blanda in lite kunskap, försöker göra dessa känslor lite mer kunskapsbaserade. Jag tror på kunskap, på att det alltid är bättre att veta mer än att veta mindre, även när kunskapen är obekvämlig eller svår att ta till sig.

Näringsidkare

Ett av de sätt Emirov närmar sig tiggeriet är att betrakta det som vilket yrke som helst. Då kan det samtidigt ses som ett slags organisk form av ekonomisk utjämning, som överföring av pengar från dem som har mycket till dem som har litet eller inget.

– Det här är ett faktum som inte går att förneka, även om många har svårt att tänka i de termerna. Det blir mycket lättare att hantera det eskalerande tigg-

geriet på våra gator och torg om vi avdramatiserar det, åtminstone lite. Mindre känslor, dramatik och politik – mer insikt om tiggeriets objektiva natur. Sedan är det upp till den som läser min bok att bedöma om mina synvinklar rättfärdigar tiggeri eller inte, och om tiggeri borde ses som ett yrke som vilket annat.

Att tiggga går samtidigt hand i hand med att ge.

– Är det okej att ge så varför skulle det inte vara okej att ta emot? Jag argumenterar för att det är bättre att ge till tiggare än till respektabla hjälpororganisationer.

Tiggarna blir fler

Emirov är alltså välvilligt inställd till tiggandet i sig, men tycker ändå att något måste göras åt situationen i Stockholm.

– Tiggeribranschen står inte stilla. Den förändras och utvecklas hela tiden. Jag har analyserat de aktuella trenderna och tycker att utvecklingen går mot att situationen förvärras. Tiggarna blir fler för varje år. Tuffare konkurrens gör att de tigger allt fräckare och hittar nya sätt att tjäna pengar i Sverige. Det gör att deras närvaro och aktiviteter stör allt mer och allt fler.

Motsättningarna mellan tiggarna och olika grupper i det svenska samhället blir större.

– Intoleransen och främlingsfientligheten ökar och strukturer cementeras. Jag argumenterar också för att vi har mindre handlingsutrymme och färre lösningar att välja mellan ju längre vi väntar med att göra något åt tiggeriet.

Vad är det då som bör göras?

– Det är komplicerat. Och mycket laddat. Några kritiker hävdar att jag propagerar för tiggeriförbud, vilket i Sverige anses vara fult och rasistiskt. Men det gör jag inte alls. Jag bara redovisar neutralt för olika lösningar, utan att ta ställning för eller emot.

Emirov menar att man på kort sikt, om man vill minska det utländska tiggeriet inom månader, antingen kan för-

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Liisa Mendelin

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdag klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

STANISLAV EMIROV förklarar den historiska och kulturella bakgrunden till att majoriteten av tiggarna på våra gator är romer.

STANISLAV EMIROV

50 ÅR, BOR I STOCKHOLM.

FINANSEKONOM SEDAN MITTEN AV 90-TALET, "DET BETALAR MINA RÄKNINGAR".

TEOLOG OCH PRÄST I KALVINSKA KYRKAN, "DET TILLFREDSSTÄLLER MINA SJÄLSLIGA BEHOV."

bjuda tiggeriet eller belägga det med tillståndsplikt.

– Men på längre sikt är det endast rätt minoritetspolitik gentemot Europas romer som kan få dem att sluta tiggarna eller leva på bidrag.

Han argumenterar för att det inte är någon större skillnad på de rumänska romernas tiggeri och de svenska romernas bidragsleverne, och att boven är romernas utanförskap som beror på deras historiska rädsla för förtryck och assimilering.

– Rätt minoritetspolitik, respekt för romernas värderingar och livsstil, bort med allt förtryck, bort med assimileringshotet. Det är huvudingredienserna i det effektivaste åtgärds paketet mot tiggeri.

Människan bakom muggen

Politiska åtgärder är en sak, det humanitära hjälparbetet en annan.

– Jag vill inte störa hjälparbetet, jag vill förädla det. Den som ser den stora bilden kan hjälpa bättre, effektivare.

Hur ska vi då göra när vi möter tiggaren i januarisnålblåsten?

– Vad skulle Jesus göra? Vi kristna har det lite lättare när vi inte vet hur vi ska göra i konkreta vardagssituationer. Svaret varierar beroende på hur du som frågar uppfattar Bibelns budskap och Jesus roll som vägvisare, men den underbara finessen med frågan är att hur du än svarar på den så är detta svar rätt just för dig eftersom det speglar just ditt inre.

Emirov uppmanar oss att tänka på att tiggaren är en vuxen människa kapabel att fatta egna beslut och göra egna val.

– Förolämpa inte tiggaren genom att se honom eller henne som ett viljelöst stackars offer. Tiggaren vet vad han eller hon gör. Har människan satt sig på gatan i januarisnålblåsten är det så människan vill ha det. Respektera tiggarens mogna beslut! Och skänk en slant för att han eller hon inte ska sitta i snålblåsten förgäves.

Förtroendevalda delade erfarenheter

FÖRTROENDEFORUM. Förtroendeforumets årliga förtroendeforum lockade drygt fyrtio deltagare på kryssning, seminarium och besök i Mikaelkyrkan i Tallinn i helgen.

Ulrika Wikström, förtroendevald från Karis-Pojo församling, uppskattade gemenskapen.

– Vi är många som jobbar för kyrkan, och jag såg fram

emot att utbyta åsikter och erfarenheter med dem som kommer från andra församlingar. Men sen visade det sig att jag satt med dem som sitter i vårt eget församlingsråd, och jag fick mycket ut av att lära känna dem bättre och få en insikt i hur de tänker om saker och ting.

Hon kände sig särskilt inspirerad av **Bo-Göran**

Åstrands föreläsning om hur man tänker strategiskt i församlingslandskapet i Svenskfinland.

– Vi jobbar mycket med diakoni och barn i Karis-Pojo. När jag hörde Åstrand insåg jag att kyrkan och församlingen kan upplevas som osynlig – att det kunde vara skäl att berätta mer om vad vi gör och vara aktiva i sociala medier. Det

FÖRSAMLINGEN ÄR en traditionsbärande i lokalsamhället, sa Bo-Göran Åstrand då han föreläste för förtroendevalda.

var både inspirerande och tankeväckande.

Dessutom uppskattade hon stort besöket i svenska S:t Mikael's församling i Tallinn.

– Vi gnäller en del om vår dåliga ekonomi, men S:t Mikael har 400 medlemmar och bara 100 betalar medlemsavgift. Det gav oss lite perspektiv på vårt eget arbete! säger Ulrika Wikström.

Här är kyrkans nya riksdag

KYRKOMÖTET. Diametralt olika åsikter finns representerade i samma sal när det nyvalda kyrkomötet sitter samlat för allra första gången. Frågor som berör äktenskapslagen är inte ännu på agendan.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Till tonerna av ett ostämt piano sjunger en högtidlig men glad skara kyrkomötesombud bordsbön i auditoriet på Turun kristillinen opisto i Åbo. Snart ringlar sig lunchkän läng.

En liten stund tidigare har ärkebiskop **Kari Mäkinen** officiellt öppnat det nyvalda kyrkomötets första session för den kommande fyraårsperioden.

– Ärade ombud, välkomna till kyrkomötet!

I sitt öppningstal tog Mäkinen fasta på det jubileumsår som står för dörren då vi firar att Finland varit självständigt i hundra år och det gått 500 år sedan reformationen.

– Långsamma förändringar blir synliga först efter en tid. Den långsamma förändring som pågår när det gäller både den lutherska tron och vad det betyder att vara finländare har gjort det klart för oss att vi inte kan skydda den kristna tron genom att stänga Europas eller vårt eget lands gränser utan genom att leva ut den tillsammans med andra, sa ärkebiskopen.

Kommenterade inte äktenskapet

Vare sig kyrkan vill det eller inte riktar nu många blickar mot det här kyrkomötet när det gäller kyrkans syn på äktenskapet. Många bär på en förhoppning om att det under den nyss öppnade fyraårsperioden ska tas ett beslut i någon tydlig riktning.

Mäkinen kommenterar inte den brännheta frågan i sitt öppningsanförande. Han påminde däremot om att kyrkomötet inte är en samling människor med homogena åsikter.

– Varken i den finländska eller den lutherska berättelsen finns det längre någon självklar enhetlighet. Det syns också i kyrkomötet, sa ärkebiskopen.

Kyrkpressen får en pratstund med de sex ombud som tillsammans med biskop **Björn Vikström** representerar vårt svenskspråkiga Borgå stift i kyrkomötet.

– Det märks att 40 procent av ansiktena är nya, säger kyrkoherde **Bo**

Göran Åstrand från Jakobstad, som fått förnyat förtroende.

– Det är bra, här finns en del som varit med rätt länge men också nya personer med nya infallsvinklar och frågeställningar.

Enligt Åstrand är det utskottens sammansättning som avgör vilka frågor som blir aktuella och vilka som kommer att bli tongivande i respektive utskott.

– Det här verkar folk vänta på med spänning. Många funderar på hur den kommande fyraårsperioden ska utforma sig.

Ombuden fick lämna in initiativ ända fram till onsdagen. När Kyrkpressen gick i tryck hade ännu inget initiativ som berör äktenskapet lämnats in.

– Men även om kyrkomötet inte skulle behandla den här frågan nu så betyder det inte att den står stilla, säger **Åsa A Westerlund**, läkare från Karris-Pojo och även hon återvald i kyrkomötet.

Biskopsmötet håller nämligen som bäst på och bereder en redogörelse för kyrkans äktenskapsyn. En första version förväntas vara klar efter sommaren.

Bo-Göran Åstrand säger att det som är intressant med den här frågeställningen, utöver svaret, är hur kyrkomötet klarar av att behandla frågan.

– Det är helt klart att det finns diametralt olika åsikter i salen. På den punkten åläggs kyrkomötet ett stort ansvar: Hur hanterar vi situationen och vad visar vi utåt?

De nya ombuden **Bror Gammals**, som representerar lekmanerna på Åland, docent **Patrik Hagman** och **Rolf Steffansson**, vice verksamhetsledare vid Finska Missionssällskapet, håller med.

– Men den som väntar på ett snabbt avgörande i den här frågan får fortsätta vänta, konstaterar Hagman.

Innan ombuden skyndar vidare till plenum svarar de på vilka frågor som är särskilt viktiga för Borgå stift under den påbörjade fyraårsperioden.

– Min bedömning är att det har med strukturer att göra. Jag väntar med spänning på vad framtidsutskottet ska lansera om ett tag. Den fråga som genast inställer sig är hur det blir för Borgå stift, som ju har ett helt annat upplägg än de övriga stiftet, säger Åstrand.

Åsa A Westerlund tittar på klockan.

– Den frågan är för stor att besvara på två minuter, konstaterar hon medan sällskapet samlar ihop kaffemuggar och servietter och med beslutsamma steg traskar iväg mot plenum.

PÅ AGENDAN

- **Valsättet av ärkebiskop.** För tillfället väger rösterna från ärkestiftet i Åbo mer än de andra rösterna i valet av ärkebiskop. Nu föreslås en ändring eftersom ärkebiskopens uppgifter i helhetskyrkan blivit allt fler.
- **Tidpunkten och förfaringssättet** vid församlingsval.
- **Val av medlemmar** i Kyrkostyrelsen.

ÄKTENSKAP SAMKÖNADE

Ärkebiskopen inleder samtal

Ärkebiskop **Kari Mäkinen** har tagit initiativ till samtal med de präster som sagt sig vara villiga att viga samkönade par så fort den nya äktenskapslagen träder i kraft 2017. Enligt Kotimaa24 har Mäkinen via en facebookgrupp kallat till ett samtal i förtroende. Ärkebiskopens kansli varken bekräftar eller dementerar uppgifterna. Enligt en kaplan i Vanda har facebookgruppen i fråga ett tresiffrigt antal prästmedlemmar. Tidigare har ärkebiskopen uttryckt förståelse för de präster som vill börja viga samkönade par.

KRUCIFIX ÅTERUPPHITTAT

Krucifix på väg hem igen

Ett nästan två meter högt altarkrucifix från Lutherkyrkan i Helsingfors är på väg tillbaka ”hem” igen. Krucifixet hann vara på villovägar i nästan 30 år, och upphittades i en sopcontainer. Nu ska tiotals frivilliga delta i en procession, där krucifixet bärs från domkyrkans trappa i Åbo tillbaka till Lutherkyrkan i Helsingfors. Krucifixet väger omkring fem kilo.

Krucifixet ska lyftas upp på sin gamla plats i Lutherkyrkan under kyrkans invigningsceremoni den 15 maj.

VASA SKATTESATS

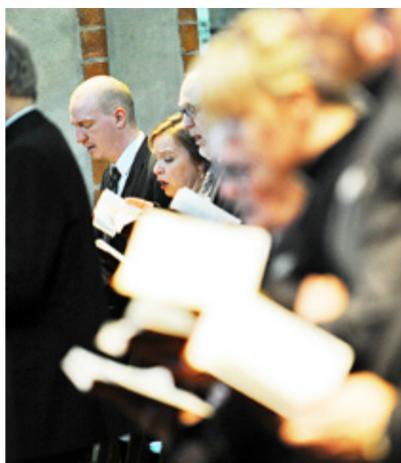
Höjd skattesats i Vasa

Kyrskatten har varit oförändrad i Vasa i 40 år. Under sitt möte förra veckan fattade gemensamma kyrkorådet i Vasa kyrkliga samfällighet beslutet att höja skattesatsen från 1,25 till 1,4 procent.

Samfällighetens ekonomi har visat underskott under de senaste åren. Övergången från samfundsskatt till direkt statlig finansiering innebär en klar försämrings för Vasa kyrkliga samfällighets ekonomi. Med en skattesats på 1,4 procent ligger Vasa fortfarande under kyrkoskattens medelvärde, som är 1,66 procent.

KRISTENDOMEN GER oss inga orsaker att stänga våra gränser, sa ärkebiskop Kari Mäkinen när han öppnade det nya kyrkomötet i Åbo i måndags.

PATRIK HAGMAN inte är nöjd med könsbalansen i kyrkomötet. "Det är bekymmersamt", säger han om sammansättningen på 61 män och 35 kvinnor. Bland Borgå stifts ombud finns en kvinna, Åsa A Westerlund.

FÖLJ MED

- **Kyrkomötets sessioner** 11–13 maj streamas och kan följas direkt på sakasti.evl.fi/kirkolliskokous.
- **Twitter / Instagram:** #kirkolliskokous #kyrkomötet

KYRKOMÖTE

- **Kyrkans högsta** beslutande organ.
- **Fattar beslut** gällande kyrkans lära och arbete, kyrkans lagstiftning, förvaltning och ekonomi.
- **Består av** 96 ledamöter som utses genom val för en fyraårsperiod; 32 av ombuden är präster och 64 är lekmän.
- **Det sittande** kyrkomötet valdes i februari. Denna vecka samlas de för första gången.

BO-GÖRAN ÅSTRAND, Patrik Hagman och Göran Stenlund hör till Borgå stifts representanter i kyrkomötet.

Teologerna förlorar två professurer

SPARÅTGÄRDER. Förra veckan kom beskedet om hur nedskärningarna vid Åbo Akademi drabbar teologiska fakulteten.

TEXT OCH FOTO:
CHRISTA MICKELSSON

– För teologins del kommer nedskärningarna att innebära rätt stora omställningar. Ingen blir uppsagd, men en del pensionsarrangemang medför att personalresursen omstruktureras. Tidsperioden för denna omstrukturering är 2016–2018. Det betyder att alla omstruktureringar inte görs på en gång, utan stegvis, säger **Mikael Lindfelt** som är utbildningsansvarig för teologin vid Åbo Akademi's nya fakultet för humaniora, psykologi och teologi.

Hur många personer och vilka funktioner drabbas?

– Teologin kommer att förlora en del tunga tjänster. Från att ha haft sex professurer i teologi kommer vi efter omstruktureringen, antagligen, att ha enbart fyra professurer kvar. Det här är en tung förlust och medför att vi går miste om bredden i kompetens på den högsta nivån. Däremot kommer vi i stället att utöka antalet lärartjänster. Vår nuvarande personalresurs för utbildning, elva personer, kommer i stort sett att vara densamma efter omstruktureringen.

Vilka ämnesområden drabbas?

– De ämnesområden som dessa omstruktureringar berör mest är systematisk teologi och exegetik. Det beror på att det är inom dessa områden professorer förvandlas eller övergår till andra slags lärarrangemang. Likaså förändras ett akademilektorat i praktisk teologi, på grund av pensionering, till en universitetslärartjänst.

Hur påverkar nedskärningarna de studerande?

– Nedskärningarna påverkar inte de studerande

ÅBO AKADEMI har för tillfället 1300 anställda varav 660 arbetar med undervisning och forskning. Årligen utexamineras 540 magistrar och 75 doktorer. Källa: abo.fi.

de direkt. Eftersom lärarresurserna inte minskar kan vi upprätthålla en hög och mångsidig nivå på undervisningen på grundnivå. Däremot minskar resurserna och mångsidigheten för doktorander, alltså forskarstuderande, eftersom antalet professorer minskar.

Vem ska göra det som de avskedade personerna hittills gjort?

– Mest tryck blir det på de ämnesområden som förlorar professurer, främst för att mer ansvar och fler uppgifter på den högsta utbildningsnivån läggs på färre personer. Administrativt blir stödet för utbildningen också sämre, eftersom

en stor del av pensioneringarna och uppsägningarna drabbar stödfunktionerna. Direkt har detta inte drabbat teologin, åtminstone inte ännu, men det kommer nog att så småningom att ha den effekten att administrativa stödfunktioner läggs om. Då lider nog både lärare och studerande.

ÅLAND INTRESSEBEVAKNING

Ny nämnd ska jobba för Åland

Ålands prosteri ska få en särskild nämnd för att stärka det åländska kyrkolivet, rapporterar Nya Åland.

– Svårigheten att få hit nya präster är en typisk fråga för ett sådant organ, säger **Jon Lindeman** som har varit ordförande för den arbetsgrupp som utrett behovet. Bland annat biskopen, kontraktsprosten, det åländska kyrkomötesombudet och stiftsfullmäktigeombudet ska sitta i nämnden.

Nu ska förslaget godkännas av först landskapsregeringen och senare domkapitlet.

STORBRITANNIEN BREXIT

Bön om vishet blev politik

Engelska kyrkan lanserade nyligen en bön inför folkröstningen om medlemskapet i EU i juni. I bönen står bland annat att man hoppas på "en urskilningsförmåga" som gör att "vårt land kan blomstra och att vi tillsammans med alla folk i Europa kan arbeta för fred och för det gemensamma bästa".

Bönen har av vissa tolkats som att kyrkan förordar ett fortsatt medlemskap i EU. En av dem är konservativ politikern **Peter Bone**, som säger till Daily Mail att detta är "politik, som inte hör hemma i kyrkan".

HELSINGFORS STORMOSKÉ

KD säger nej till moskébygge

Kristdemokraterna i Helsingfors vill inte att staden avdelar någon tomtmark för den planerade stormoskén. Man hänvisar bland annat till projektfinansieringen från Bahrain och till att ett bygge de facto kan öka spänningarna mellan de olika muslimska grupperna i staden.

Kristdemokraterna uppmanar i stället staden att satsa på sin planering av bostäder till skäliga priser.

Hanaholmen i Sörnäs i Helsingfors har tidigare nämnts som en möjlig plats att bygga moskén på.

Bidrag för strålande idéer – jovisst

FINANSIERING. Församlingen har ett bra projekt – EU betalar för det. Det låter för bra för att vara sant, men har man en strålande idé, tid och tålamod är det faktiskt möjligt.

TEXT: SOFIA TORVALDS

– Vilka förväntningar har ni? undrar **Lena Kumlin**, som är EU-jurist vid Kyrkostyrelsen.

– Planera en pilgrimsled! Få stöd och inspiration för de sociala insatser församlingen gör för bostadslösa. Hitta finansiering för ett hem för missbrukare. Bara få höra vad som är möjligt – och få inspiration, lyder några av svaren.

De som bänkat sig i ett konferensrum på Kyrkostyrelsen kommer från församlingar och organisationer med anknytning till kyrkan, och alla vill veta mer om det här som känns nästan för bra för att vara sant: att det går att få EU-finansiering för olika projekt som kyrkan och församlingen är engagerade i.

Lena Kumlin är glad över svaren – framförallt över att förväntningarna är så varierande. Hon har suttit på många motsvarade kursdagar där idel kostymklädda herrar undrat hur de ska få EU-pengar för att renovera kyrkan – och just sådana projekt är det faktiskt inte så lätt att få EU-finansiering för.

Men vad handlar det då om, egentligen? Jo, helt enkelt om att förverkliga EU:s värderingar och politiska mål. När det gäller att främja social rättvisa och hållbar utveckling och att bekämpa fattigdom och social utslagning har det visat sig att kyrkorna har både erfarenhet och visioner för hur arbetet kan göras.

– Nu handlar det inte om att tänka på hur församlingen ska få mer pengar, utan om hur församlingen kan vara med och jobba för ett bättre Europa, säger Kumlin.

Matcha rätt idé med rätt fond

Vi som sitter och lyssnar böjer oss över våra papper och studerar ett äppelträd med olika grenar: till exempel diakoni och sociala insatser, internationellt samarbete och ungdomsarbete och ungdomsutbyte. För varje gren finns frukter i form av olika fonder från vilka bidrag kan sökas för olika projekt, allt från mycket små lokala satsningar till enorma projekt som binder samman kyrkor och organisationer i flera olika länder.

Det svåra är att få en bild av vilka bidrag som finns att tillgå, och vilken fond som lämpar sig för vilket projekt.

– Det viktiga är att projektet anknyter till Europa, att man har en bra programidé – något nytt och innovativt – och att man ser till att matcha rätt idé med rätt program, säger Lena Kumlin.

– Har man en fenomenal idé men söker bidrag från fel fond tar det tyvärr slut där.

Det gäller alltså att hitta rätt fond, rätt samarbetspartner och skriva en bra ansökan med de rätta bingoorden.

Om allt går som det ska, hur goda chanser har man då att få bidrag?

– Det beror på, svarar både Lena Kumlin och **Suzanne Jenner**, som är verksamhetsledare vid Ekumeniska

EU-kontoret i Stockholm.

– Beroende på program får allt från 10 procent till 70 procent av ansökningarna positivt gehör. Men, som sagt: ju bättre projektet matchar programmets mål, desto bättre är chansen att få pengar för det.

– Börja med programmet Erasmus+. Det är lättast, råder Suzanne Jenner.

Också landsbygdsprogrammet (Leader) möjliggör småskaliga, lokala satsningar.

Hon understryker hur viktigt det är att hitta rätt nivå för sin ansökan, att verkligen grundligt läsa igenom de dokument som berättar om de olika programmen.

– Stämmer vår idé med utlysningen?

PROJEKT ATT INSPIRERAS AV

Vägorset – en mötesplats för gemenskap och delaktighet.

• **Ett projekt** där man vill förbättra livskvaliteten för socialt utsatta personer genom rehabilitering, meningsfulla aktiviteter och arbetsträning i centrets kafé, snickeriverkstad och butik. Här samarbetare Bollebygds pastorat (Svenska kyrkan) med bland annat Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Sensus. EU-stödet kom via Landsbygdsprogrammet, ett program som har som mål att förbättra företagandet, sysselsättningen och tjänsterna på landsbygden.

• **Pastors in exchange – ett utbytesprojekt**
• **Inom ramen** för ett samarbetsavtal mellan Västerås stift och Gloucester stift i England genomfördes ett utbytesprojekt för att ge stiftets nyanställda och nyprästviga för-

djupad utbildning. Ett antal präster arbetade under handledning i en lokal engelsk församling i fyra veckor. EU-bidraget kom från programmet Erasmus+.

Kirchenrouten – kyrkovägar

• **Ett samarbetsprojekt** mellan tyska församlingar och regionala aktörer – allt från pensionat till cykelverkstäder. En cykelrutt på 60 kilometer knyter ihop åtta historiskt intressanta kyrkor under mottot "Njut av naturen, stärk själen!". Projektet bidrog till att lyfta fram kyrkans aktiva roll i samhället. EU-bidraget kom från Leader-programmet, som har som mål att utveckla landsbygden.

• **Haus der Generationen** – Generationernas hus

• **Ett generationsöverskridande projekt.** I

en gammal prästgård i Tyskland öppnades en mötesplats för barn, ungdomar och seniorer. Seniorer hjälper barn och unga med läxläsning och kan själva få hjälp med datoranvändning, medan asylsökande får undervisning i tyska och rådgivning i olika slags frågor. Projektet fick bidrag från Europeiska socialfonden (ESF).

Ungdomsutbyte

• **Erasmus+-programmet finansierar** bland annat ungdomsutbyten. Idén är att en grupp ungdomar (till exempel inom en församling) vill lyfta fram ett tema eller en idé. De kan då få stöd för ett projekt där de träffar en ungdomsgrupp från ett annat land, möts, diskuterar och gör saker tillsammans. Det är viktigt att det syns i ansökan att de unga själva varit med och planerat det som ska göras.

”Ett utbyte inom församlingens ungdomsgrupp känns inte alls långsökt.”
Maria Wikstedt

3. PLANERA PROJEKTET

Det här steget är viktigt på många sätt. Härifrån kommer ni inte vidare utan att varje ungdom i gruppen deltar.

3

TEMA

Vad intresserar er, vad förundras ni över, vad vill ni utforska närmare? Välj ett lämpligt tema tillsammans med er partner.

När ni ert mål? Tillsammans med en ut verksamhets- som ni använder träffen för att a och lära er mer om ni valt.

SPELET EUROPAS stjärna fungerar som stöd och inspiration för den som vill ansöka om bidrag via programmet Erasmus+.

Är målgruppen rätt? Är vi giltiga ansökare? Är tidsperspektivet rätt? Det gäller att läsa, läsa och läsa! Och hittar ni ett ord som återkommer i utlysningen – upprepa det! råder hon.

Men det viktigaste är att den idé man har verkligen är förankrad någonstans, att det finns någon som brinner för det.

– Finns det ingen förankring syns det på en gång.

Att ansöka om EU-bidrag kräver tålamod och likviditet – de sista stödpengarna brukar komma först efter att man gjort sin slutrapport.

– Den stora frågan är: hur ska vi få det hållbart i längden?

Medvind för stora drömmar

Stiftsdekan **Magnus Riska** känner sig inspirerad efter att ha hört om möjligheterna till EU-bidrag.

– Det blev mycket mer konkret. Det är ju omöjligt att få en inblick i alla de 450 EU-fonder som finns, men nu känns det mer gripbart.

Han poängterar att det inte handlar om att häva in pengar till den egna organisationen, utan om att hitta samarbetspartners inom olika samhällsskikt.

– Pengarna fungerar ofta som startpeng, som en sorts medvind för en idé som man ändå tänkt förverkliga.

Själv blev han särskilt inspirerad av att höra om projekt som Vägkorset – ett projekt för uppsökande diakoni (läs med om det här intill).

Också **Maria Wikstedt**, tf. kaplan i Västabolands svenska församling, är glad över det hon fått höra.

– Jag har bara tänkt på EU som ett politiskt organ, och hade inte alls fattat att det skulle vara möjligt att få bidrag därifrån. Men det visade ju sig att man kan söka bidrag för ett och annat!

Själv blev hon särskilt inspirerad av att höra om det tyska projektet Kirchenroute.

– Det kunde man nästan kopiera till Västaboland rakt av, inleda ett samarbete med lokala cykelföretag och kaféer. Vila själen och stärka kroppen!

Hon inser givetvis att EU-bidragen inte bara är ett himmelrike, utan att det ligger en hel del pappersexercis bakom stödpengarna.

– Det tar tid, och vi har ju en hel del pappersarbete som det är. Men ändå – det känns uppmuntrande att det finns stöd att få om man har en bra tanke.

Nu går hon vidare genom att informera de egna kollegerna i Västaboland om vilka möjligheter som finns.

– Till exempel ett utbyte inom församlingens ungdomsgrupp känns inte alls långsökt.

Vill du veta mer? På Sacrista finns en länk till Kyrkostyrelsens EU-bidragsguide. Tilläggsinformation ger också Ekumeniska EU-kontoret, www.ekumeniskaeukontoret.se. Information om Erasmus+-programmet och ungdomsutbyte finns på www.cimo.fi och om Landsbygdsprogrammet på www.landsbygd.fi.

Barnen får sin plats i livets träd

DOP. För varje barn som döps hängs en fågel upp i dopträdet som står längst framme i Sibbo kyrka.

TEXT: **CHRISTA MICKELSSON**

– Får vi hänga upp en dopfågel för ert barn i dopträdet?

Den frågan får de föräldrar som vill låta döpa sina barn i Sibbo svenska församling.

Dopträdet i Sibbo kyrka togs i gemensamt bruk av den svenska och finska församlingen vid advent förra året.

– Vi ber om tillåtelse av föräldrarna och bjuder sedan in familjerna att närvara då dopfågeln hängs upp i trädet, berättar **Camilla Ekholm** som är präst i Sibbo svenska församling.

Fågeln hängs inte upp under själva dopet, utan då dopet kungörs vid församlingens högmässa. Om dopet har

skett på en lördag hängs fågeln upp följande veckas söndag.

Camilla Ekholm tycker att det känns bra att göra något konkret för att välkomna de döpta in i församlingen.

– Vi tänder ljus för de avlidna och hänger upp fåglar för de döpta. Symboliken med livets träd och fåglarna är stark. Med tanke på hur kort tid vi haft trädet i bruk tycker jag att det fungerar väldigt bra.

Alla namn ryms med

Det ungefär 1,70 meter höga trädet i metall står framme i koret, ganska nära dopfunten.

– Vår församlingsmästare **Svante Nysten** har smittat trädet och församlingsmedlemmen **Ann-Marie Wikström** har gjort fåglarna. Vi ville förverkliga idén med hjälp av lokala krafter.

Fåglarna är vita och har små vingar. På fågeln skrivs barnets alla förnamn, födelsedatum och dopdatum.

Föräldrarna, ett storasyskon, faddrarna eller någon annan anhörig får gärna hänga upp fågeln vid kunskörelsen.

– Datumet passar inte alltid, men många familjer kommer. Nog är det rörande när till exempel ett syskon hänger upp fågeln i trädet!

Babykyrka tömmer trädet

Sedan advent i fjol har trädet undan för undan fyllts med fåglar. Ekholm uppskattar att det kommer att hänga ungefär 150 fåglar i trädet innan kyrkoåret är slut.

– Vi har kommit till att vi fyller trädet ett år i ta-

”Då tömmer vi trädet och alla får ta med sig sin fågel hem.”

Camilla Ekholm

get. Vi börjar vid första advent och inför domsöndagen i november får alla som döpts under året en personlig inbjudan till babykyrka. Då tömmer vi trädet och alla får ta med sig sin fågel hem.

Camilla Ekholm berättar att reaktionerna bland föräldrarna varit enbart positiv.

– Och många som besöker Sibbo kyrka kommenterar också trädet och tycker att det vackert.

Att trädet är finska och svenska församlingens gemensamma projekt gör Camilla Ekholm extra glad.

– Där kommer symboliken in igen. Vi är alla en del av samma träd, Kristi kropp.

Dopträdet finns i några andra församlingar i Svenskfinland, åtminstone i Jomala församling och Borgå svenska församling. Camilla Ekholm stötte själv på idén i Sverige.

– Ända sedan jag såg ett dopträde i en svensk kyrka har jag tyckt om tanken.

DOPTRÄDET I Sibbo kyrka fylls med fåglar vartefter nya barn döps in i församlingen. FOTO: KIRA NYMAN

USA PRESIDENTVAL

Svåra beslut för evangelikala i USA

Som att välja mellan pest och kolera. Så känner många evangelikala kristna i USA inför det stundande presidentvalet. När de förlorade **Ted Cruz** som kandidat förlorade de någon som talade deras språk ”som infödd”, skriver Christian Today's kolumnist **Mark Woods**. Många tvivlar på **Donald**

Trumps religiositet och hans verkliga inställning till frågor som abort.

Men **Hillary Clinton** känns inte heller som ett lockande alternativ. Hon är mycket tydlig med att hon är för rätten till abort, och många amerikaner känner att hon beslutats av kopplingen till sin man **Bill Clinton**. Baptistprofilen **Al Mohler** konstaterar i sin podd att amerikanska kristna nu måste fatta ett plågsamt be-

slut – och att många känner att de inte med gott samvete kan rösta för någondera kandidaten.

En del religiösa ledare har ställt sig bakom Trump. Andra, som till exempel den evangelikala etikern **David Gushee**, hoppas att amerikanerna ska inse att Trumps kandidatur innebär en ”unik fara” och att det motstånd som ”hederligt folk” uppstår ska hålla honom utanför Vita huset.

ÖVERLEVNAD. I slutet av mars dog Nobelpristagaren i litteratur Imre Kertész, han som en gång var en pojke som överlevde Auschwitz och Buchenwald. I en kulturessä frågar sig Sofia Torvalds varför hon älskar hans böcker så att de får henne att gråta.

Skrev för att leva

TEXT: SOFIA TORVALDS

Den sista mars i år dog **Imre Kertész**. Det var väntat, men jag var ledsen ändå. Nu är det omöjligt för mig att nåsin träffa honom, tänkte jag. Å andra sidan har jag ju läst så mycket av honom att jag inte alls är övertygad om att han skulle ha blivit glad över att träffa mig. Jag skulle ha varit en av de där andfädda människorna som omringade honom vid varje signering eller bokmässa, tröttade ut honom, hindrade honom från att göra det han verkligen ville, det vill säga skriva.

Kertész verkade se på världen på ett roat avstånd, alltid med något skarpt i blicken. Jag läser en intervju med honom i *The Paris Review*, en sen intervju då han är mycket utmattad av Parkinsons sjukdom och behöver hjälp och stöd av en vän för att orka svara på frågorna.

Intervjuaren ber honom berätta om hur det gick till då han började skriva som tjugofyraåring. Det var en tanke som slog honom på gatan, som en uppenbarelse, säger han. "Men det var i själva verket inte alls förståndigt av mig att börja skriva. Min ekonomiska situation var inte sådan att jag hade råd att bli författare. Jag hade inte ens en penna." Han säger att skrivandet förändrade hans liv, att skrivandet har en existentiell dimension. Och det är sant, han skriver som någon som måste skriva, som den som knäpper händerna för att inte gå under.

Är det därför jag gillar Imre Kertész så mycket? För att han skriver som den troende tror, som om inte bara hans varande i nuet utan också i livet efter detta hade allt att göra med de bokstäver han formar?

"//jag arbetar nämligen ständigt, inte enbart för att få ihop till brödfödan, skulle jag nämligen inte arbeta, då skulle jag leva, och om jag levde vet jag inte vad det skulle tvinga mig till, och det är bäst att jag inte vet det, fastän mina

celler, mina inälvor nog anar det, det är ju därför jag arbetar oavbrutet: så länge jag arbetar finns jag till, //"

(Ur *Kaddish för ett ofött barn*)

IMRE KERTÉSZ föddes år 1929 i Budapest, i en ungersk judisk medelklassfamilj. Då judeförföljelserna började måste den 14-åriga Kertész avbryta sin skolgång och börja arbeta.

Den ungerska riksföreståndaren **Miklós Horthy** vägrade låta Tyskland deportera de ungerska judarna trots att Ungern deltog i andra världskriget på axelmakternas sida – det här beslutet räddade säkert många ungerska judars liv. På våren 1944 förlorade Hitler tålamodet med Horthy, ockuperade Ungern och bortförde Horthy i fångenskap (han befriades senare av amerikanska trupper).

Några månader senare skickades Kertész till Auschwitz och därifrån till Buchenwald. Liksom huvudpersonen i romanen *Mannen utan öde* ljög han att han var äldre än han var för att undvika gaskamrarna. När Buchenwald befriades var han svårt sjuk, men överlevde.

Under trycket av ett totalitärt system – det stalinistiska Ungern – skrev han om ett annat totalitärt system – nazismen. *Mannen utan öde*, Kertész mest kända verk, fick nästan ingen uppmärksamhet då den kom ut i Ungern och blev känd först många år senare, då den översattes till tyska.

"Under stalinismen var du helt enkelt tvungen att fortsätta leva, om du kunde. Nazistregimen innebar, å andra sidan, en mekanik som arbetade med sådan brutal fart att detta "att fortsätta leva" var att överleva. Nazismen svalde allt. Det var en maskin som arbetade så effektivt att de flesta inte hade en chans att förstå vad de genomlevde", säger han i *The Paris Review*-intervjun.

Att försöka förstå vad man genomlever, vad det än är – var kanske det som Imre Kertész gjorde så väl att det blev inte bara stor konst utan en livshållning.

POLSKA FÅNGAR i Buchenwald år 1943. Imre Kertész hamnade här i slutet av kriget och befriades av amerikanska soldater i april 1945. Senare skulle han komma att konstatera att det var koncentrationslägren som cementerade hans judiska identitet.

FOTO: GETTYIMAGES

VARFÖR BLIR man förtjust i en författare, varför blir man det inte? Är det tonen, språket, berättandet?

Eller är det temat?

Imre Kertész skriver, som icke-religiös jude, om skam och identitet på ett sätt som jag känner igen mig i, även om jag själv inte har någon som helst erfarenhet av att vara förföljd för min ras eller tro. I *Mannen utan öde* gör huvudpersonen, en tonårspojke, ett besök hos en granne, och där vill dottern (en judisk flicka i hans egen ålder) diskutera varför den gula stjärnan som de alla måste bära på sitt bröst får henne att känna sig "hatad". Den vetskapen, vetskapen om att "judar är annorlunda än andra" får henne att känna än ett slags stolthet, än någon sorts skam. Pojken är förbryllad över att frågan väcker så många frågor hos henne. Han berättar en historia om ett barn som blivit för-

växlat med en annan familjs barn för att få henne att inse att det enbart är slumpen – inget som har att göra med ras eller särskilda egenskaper – som utvalvt just henne och ingen annan att bära den gula stjärnan.

Och hon börjat gråta förtvivlat. Om hon skulle kunna vara någon annan än den hon är tvungen att vara, då är det ingen mening med alltihop, det är en tanke man inte kan stå ut med, säger hon.

I *Kaddish för ett ofött barn* återkommer Kertész till samma tema gång på gång. Protagonisten diskuterar med sin fru, som är barn till föräldrar som överlevt Förintelsen, hon är en flicka som tidigt förstår att hela hennes liv kommer att präglas av en religion och kultur som hon varken känner till eller intresserar sig för, ingenting skiljer ju henne från någon annan. "skulle det då måhända vara, sade hon, ett i hennes gener ned-

lagt hemligt urgammalt budskap, som hon själv inte hör och därför inte heller kan känna till?”

I sin sista bok, *Den sista tillflykten*, skriver Kertész om en författare som vill skriva en bok om Bibelns Lot (ja, just han vars fru vände sig om för att se på det förstörda Sodom och därmed förvandlades till saltstod). Men hans Lot är en ”på visum och uppehållstillstånd lysten Lot”, en ”ohjälpligt främmande individ, vars hudfärd alltid kommer att skilja sig något till och med från hudfärgen på dem vilkas hudfärg liknar hans egen hudfärg”. Författarens teori lyder så här: samhällets emotionella jämvikt kräver att den rollen, Lots roll, ska skapas och fyllas, och hos judarna fanns det tillräckligt mycket högmod och utmaning för att ”inte bara fylla denna speciella roll utan för att däri se ett test på sitt fortbestånd”.

ATT TILLHÖRA en minoritet – vilken som helst! – tvingar dig alltid att se dig själv utifrån, utifrån majoritetens förväntningar på dig. Den blicken tvingar in dig i en dräkt som inte sitter eftersom den verkar vilja få dig att representera något som du omöjligt kan vara. Därför har jag inbillat mig att det att jag själv tillhör en minoritet – om än en minoritet som har ringa eller inga erfarenheter av förföljelse – har bidragit till mitt intresse för Imre Kertész.

Jag tror att vem som helst som känt främlingskap i vilket sammanhang som helst kan känna igen sig i Kertész värld. Visst skriver han om Auschwitz, visst skriver han också om fasorna i Auschwitz, men han skriver om dem med den självklarhet som bara den som varit där kan uppstå, och dessutom i samma ton som han skriver om sin barndom i en internatskola. Han lyckas fånga själ-

IMRE KERTÉSZ föddes i Budapest år 1929, och dog i samma stad år 2016. År 2002 tilldelades han Nobelpriset i litteratur. FOTO: WEYLER FÖRLAG

va utanförskapets väsen. Främlingskapsplågor har olika namn men alla har det gemensamt att de måste uthärdas.

ALLA HAR vi känt andras blick på oss och försökt se oss själva med den blicken, det är upplevelser som formar oss. Ni vet den där spegeln som vi uppmanas ta i handen då vi besöker frisören och hon snurrar på stolen och vi kastar en blick i den för att se hur håret ser ut där bak. Och plötsligt ser vi oss själva som andra ser oss: det sneda leendet, nästippen betraktad snett bakifrån, axlarnas lutning ner mot ryggen. *Är det där jag?*

Kan vi inte nästan alla känna igen oss i den känslan som den gula stjärnan, utvaldheten, inger hos flickan i *Mannen utan öde*? Än stolthet, än skam.

Även om vi inte vill det, även om vi vägrar acceptera det, tillhör vi alla någon sorts grupp eller klan, den känslan: än stolthet, än skam.

AV NÅGON orsak börjar jag ofta gråta då jag läser Imre Kertész, inte för att han på något vis vill locka läsaren till sinnesrörelse eller vemod, tvärtom. Han är ofta underfundig, lekfull, till och med torr.

Nej, det som jag rörs av är hans försök att formulera det som inte går att formulera, som om han i sin text vred på ett föremål för att få syn på det från alla håll och på så vis klara av att ge en verklig bild av föremålets art.

Att läsa hans böcker ger mig ofta en känsla av att jag upptäckt något så värdefullt, något så vackert och unikt att jag till varje pris måste få det nedtecknat, jag grips av ångest över det – jag letar efter en penna! – tills jag till min stora lättnad inser att det är nedtecknat: Imre Kertész har skrivit det i en bok, jag håller den i min hand, texten kommer inte att försvinna.

När jag läser honom lever jag intensivt. Givetvis har han själv skrivit om det också: ”Jag stod i förbindelse med världen genom läsningen, denna överhud på min tillvaros olika lager, som genom en skyddsdräkt. Denna genom läsningen lindrade, denna genom läsningen fjärmade, denna genom läsningen tillintetgjorda värld var en falsk värld, men min enda möjliga, ja, ibland nästan uthärdliga värld.” (ur *Den engelska flaggan*)

IMRE KERTÉSZ levde för att skriva, skrev för att leva, han genomled allt i hopp om att kunna formulera det – och ja, så kan man leva ett liv. Och kanske det är det som får mig att gråta: det finns en frihet i det, en frihet som höjer en människa ovanför alla missräkningar och all förföljelse.

Medan han skriver kan inget ont nå honom. Medan han skriver är han räddad.

Alla citat ur Imre Kertész böcker är översatta till svenska av Ervin Rosenberg. Weyler förlag har gett ut Kertész böcker på svenska.

Termmusik presenterar Svenskfinlands största Visfestival 29.6-10.7

Visor på väg

Turné 2016

Svenskfinlands största turnerade visfestival. Årets artister är Frida Andersson Heléne Nyberg Erik-André Hvidsten Thomas Lundin. I år lägger vi den finladssvenska musiken i centrum. 4 av SvenskFinlands mest folkära artister bjuder på en helkväll med sånger som berör på djupet. Boka din biljett i tid.

Ekenäsbördiga Frida Andersson bor sedan några år tillbaka i Stockholm, men är en återkommande gästartist på våra finlandssvenska musikscener. År 2013 inledde Frida Andersson också ett samarbete med Bo Kaspers orkester när hon medverkade i bandets julturné i Köpenhamn, Helsingfors, Bergen och Stockholm. Frida Andersson och Bosse Sundström från BKO har gjort två duetter ihop, Fridas låt *Drömlänges* och *Paradiset* av Rauli Badding Somerjoki

Erik Andre Hvidsten från Norge har under 2015 turnerat i hela svenskfinland med sin konsertserie Min finlandssvenska sångbok. Hvidsten gav också ut ett album ifjol med visklassiker såsom *Har du visor min vän*, *Höstvisa*, *Plocka vill jag skogsviol* och *Där björkarna susa*.

Thomas Lundin

- Det fantastiska med Thomas Lundin är att när du har honom så har du allt i ett paket. En bra programledare på konserterna, en bra sångare och bra person, en livlina genom många projekt, säger Enroth

Heléne Nyberg har ett skivprojekt på väg. - En renodlad visskiva, säger Enroth som skriver musiken åt sin kollega och hustru Heléne.

Första smakprovet heter *Nu har skogens fåglar tystnat*.

- 29.6. Borgå Tolkis
 - 30.6. Liljendal Liljendalgården
 - 1.7. Kimitoön Södrålgångvik Gård
 - 2.7. Ekenäs Museigården Ekenäs
 - 3.7. Lojo Åsvalla
 - 4.7. Ingå Ingågården
 - 5.7. Korsholm Carpella
 - 6.7. Larsmo Strandis
 - 7.7. Molpe Molpepaviljongen
 - 8.7. Emet Folkpark
 - 9.7. Lillön Monäs
 - 10.7. Vörå Lotlax byagård
- Alla föreställningar börjar kl:19.00

Biljetter från Studioticket, NetTicket, samt från lokala biljetthandlare 25,- + exp avgift. Vid dörren fr. 1 timme före (30,-)

Svenska kulturfonden

Priser från 1650€
färdig installerad

DAIKIN

LUFTVÄRMEPUMPAR
för nordiska förhållanden:
Daikin Caldo X, Nano X & Emura

- Kylservice
- Luftkonditionering
- Kylinstallationer
- Värmepumpar

Christian
050 375 8256

Kennet
050 589 2410

Sune
040 778 9414

GCC
Global Cool Consults
Primecold

Korpvägen 3,
Jakobstad
050-375 8256

info@coolconsults.com • www.coolconsults.com

RAMPFEBER UPPFÖR SOMMAREN 2016 KOMEDIN
KAN NI VÄNTA PÅ OSS?

MANUS
MATS TELMAN LINDBERG
REGI & BEARBETNING
AV ROBERT HEDENGREN

PREMIÄR 20.5.2016 KL.19.00
ÖVRIGA FÖRESTÄLLNINGAR
TI 24.5
TO 26.5 (SLUTSÄLD)
TO 2.6
TI 7.6
TO 9.6
TI 14.6
TO 16.6

BILJETTER 15€
GRUPPER
ÖVER 10 PERS.
12€

040-512 5199

SEN ÅKER VI PÅTURNÉ
5.7 WALLHALLA BARÖSUND KL. 19.00
30.7 RIGÅRDSNÄS PORKKALA KL. 15.00
19.8 KARELIA EKENÄS KL. 19.00
20.8 BJÖRKUDDEN INGA KL. 19.00
21.8 FURUBORG DEGERBY KL. 14.00

Midgårdsgården 6, 01510 Vanda

F:ma B.I.G DOG
Hundpensionat och försäljning av hundtillbehör
Södra Vallgrund
tel. 06-352 7807, 050 572 6462
www.netikka.net/bigdog

Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland
Vasa Campus Hangö Campus

språk@ för invandrare

Här studerar man om man snabbt och effektivt vill lära sig svenska och finska, samtidigt som man bekantar sig med Finlands kultur, seder och bruk.

www.efo.fi

Evangeliska folkhögskolan i Svenskfinland
Vasa Campus, Strandgatan 21-22, 65100 Vasa, tfn: 010 327 1600

**BANKEN GER
0% RÄNTA
MED BERGSVÄRME
FÅR DU TOPPRÄNTA**

Dessutom för du en Grundig
49" Smart TV på köpet
fram till 15.5
Fråga oss hur:

ENERGIINGENJÖRERNA
STAGNÄS & NYLUND
ENERGIANSINÖORIT

Maxmov. 242, 66640 MAXMO
06-3451 270
06-3451 299
Email: info@stagnas.com
FO 0420463-3

Thermia
VÄRMEPUMPAR

PÅ FILIPPINERNA tvekar inte den katolska kyrkan att gå i första ledet när folket demonstrerar för miljön. FOTO: CARITAS FILIPPINERNA

Kyrkan måste engagera sig i världen

AKTIVISM. Alla drabbas av klimatförändringen, men de fattigaste lider mest. Därför har kyrkan ett moraliskt imperativ att hjälpa dem. Det säger den filippinske prästen Edwin Gariguez som uppmärksammas för sina insatser i miljöfrågor.

TEXT: ANNA STERNFELDT

I slutet av 1990-talet lade ett norskt gruvbolag fram en plan om en nickelgruva på ön Mindoro i Filippinerna. Området för prospekteringen låg i närheten av mark med stor biologisk mångfald, med en vattendelare som försåg öns låglänta samhällen med dricksvatten. Om gruvplanen fortskred skulle dricksvattnet äventyras eftersom gruvhanteringens avfall skulle sippra ut i omgivningen. Men planerna fullföljdes aldrig tack vare den engagerade katolske prästen Edwin Gariguez, kallad Fader

”Min uppgift är kort och gott att ge kärlek och service till folket, med Kristus på korset som exempel.”
Fader Edu

Edu. Motiverad av sin tro och en stark vilja att stödja lokalbefolkningen grundade han ”The Alliance Against Mining” (ALAMIN), en koalition av lokalbefolkning, förtroendevalda, civila grupper, kyrkoledare och ursprungsbefolkning som alla motsatte sig gruvbrytning på ön. Efter långvarigt arbete och en elva dagar lång hungerstrejk 2009 lyckades man stoppa gruvprospekteringen och 2012 fick Fader Edu The Goldman Environmental Prize för sina insatser.

I dag arbetar Fader Edu fortsättningsvis med att hjälpa utsatta människor. Han säger att kyrkans plikt att tjäna de fattiga kommer från Jesus.

– I Matteusevangeliet står att det som krävs för att få evigt liv är att tjäna de mest behövande. Jesus identifierade sig med de fattiga så mycket att han sa att vadhelst vi gör mot de fattiga gör vi också mot Gud, och det är den teologiska grunden för kyrkans moraliska imperativ att arbeta med välgörenhet och rättvisa, säger Fader Edu.

Är det kyrkans uppgift att jobba med soci-

ala och politiska samhällsfrågor?

– Jag tror att de flesta i kyrkan tycker att det är en moralisk plikt att hjälpa de som är mindre privilegierade. Även påven Franciskus påminner oss ständigt om att kyrkan ska finnas till för de fattiga. Men visst finns det personer som har ett ultrakonservativt tankesätt och som insisterar på att kyrkan inte ska engagera sig i frågor som betraktas som ”politiska”. Människor som hävdar att kyrkan bara ska fokusera på andliga frågor.

Fader Edu hänvisar till att man inom den katolska välgörenhetsorganisationen Caritas säger att man inte bara hjälper de fattiga utan att man ”reser med” dem.

– Kyrkan är till för alla, ingen ska exkluderas, men vi behöver prioritera de fattiga och de i nöd. Det är Herrens imperativ.

Han upplever ingen som helst konflikt mellan att vara andlig ledare och aktivist. Han är i stället mycket klar över vad en präst bör göra.

– Min roll som präst är att verka för olika sociala kampanjer som att kämpa mot illegala projekt, vilket jag ser som en viktig manifestation i ”resan med de fattiga”. På gräsrotsnivå har jag fått förstahandserfarenhet av våra fattiga bröders och systrars svåra situation. Det är en av mina mest omvälvande erfarenheter. Så bortsett från att undervisa människor om Kristus är min roll som präst att hjälpa utsatta människor att hävda sina rättigheter.

Enligt Fader Edu kan man inte predika i ett vakuum. Man måste leva sin tro dagligen och konsekvent, samtidigt som man konkret försöker svara på fattigdom, orättvisor och ekologisk förödelse.

– Som biskopssynoden träffande förklarar: ”Handlingar till förmån för rättvisa och omvandling av världen är

FADER EDU ser sig som andlig ledare och aktivist. FOTO: CARITAS FILIPPINERNA

grunden för att predika evangeliet.” Min uppgift är kort och gott att ge kärlek och service till folket, med Kristus på korset som exempel.

Filippinerna hårt drabbat

Filippinerna är ett land som ofta drabbas av naturkatastrofer. Klimatförändringen gör det ännu värre.

– Klimatförändringen är en av de största utmaningar Filippinerna står inför och det är därför vi inom Caritas Filippinerna arbetar med att bygga motståndskraftiga samhällen och öka människors förmåga att minska sin sårbarhet vid katastrofer.

Fader Edu säger att alla drabbas av klimatförändringen, men att det är de fattiga som lider mest – kanske främst ursprungsbefolkningen som alltid hört till samhällets mest marginaliserade grupper.

– De är ofta uteslutna från den ekonomiska utvecklingen, som dessutom ofta sker på deras bekostnad. De drivs bort från sina förfäders marker för att skog ska huggas eller gruvor etableras. När deras livsmiljö förstörs blir de än mer sårbara inför katastrofer som orsakas av människan.

PRESENTATION

I spindelvinden

Ska man bli orolig när barnen i första hand identifierar sig med trollet i berättelsen och inte alls med den lilla pojken i huvudrollen? Hemma hos oss är det i alla fall trollet Gargatula som väcker mest fascination när vi läser **Lena Frölander-Ulfs** nya bilderbok *Jag, Fidel och skogen* (Sets). Långa stunder har vi studerat heluppslaget med den rytande Gargatula och i den obligatoriska rollfördelningen som följer på varje intressant berättelse (jag är sen Gargatula, mamma är en gran och du får vara hunden) så är det hiskeliga trollet ständigt favoriten.

Som vuxen kan jag lätt instämma i barnens fascination, Frölander-Ulfs illustrationer är nämligen superfina. Tekniken kallas "skrapkartong och akvarell" och om jag förstått saken rätt har hon skrapat fram bilderna i det svarta. Hela berättelsen utspelar sig på natten och visst är boken mörk. Men också i mörkret finns det miljoner detaljer att upptäcka, det tar bara en stund för ögat att vänja sig. Och mörkret är inget elakt mörker som ruvar på hemskheter. Nej, det här är det vänliga augustimörkret som råder på en plats där man travat omkring i solskenet hela sommaren.

Också språket är njutbart och orden ligger rätt i rytm för högläsning. Särskilt tilltalas jag av nyord som "spindelvinden" och att också Näcken tilldelats ett rätt så alldagligt men ändå skönt klingande efternamn: Nilsson.

• NINA ÖSTERHOLM

Livsviktigt att umgås med andra som tror

RELIGIONSDIALOG. Hinduer, buddhister, bahá'ier och kristna samlas till gemensam meditation i Helsingfors. Målet är inte att klumpa ihop allt till en enda religion, säger prästen Heidi Rautionmaa. Målet är att fördjupas i sin egen tro genom att spegla den i andras.

TEXT OCH FOTO: LIISA MENDELIN

Det är först under de senaste åren som studentprästen **Heidi Rautionmaa** har kunnat jobba med religionsdialog också på arbetstid. Tidigare har hon på eget bevåg i över tio år rest världen runt på kongresser och lärt känna många ledande aktörer inom religionsdialog – samtidigt som hon på lokalplan i Helsingfors ordnat picknicker, studiecirklar och gruppbesök till den lokala moskén eller templet.

– Jag fattar inte riktigt hur det har lyckats – som ensamförsörjande frilansjournalist! Det måste vara kallet som burit mig.

En gemensam etik

Kallet. Det kom under studietiden när Heidi Rautionmaa fick höra om **Hans Küng**, den katolska teologen och förgrundsgestalten för den moderna religionsdialogen. Det är han som i början av 1990-talet formulerade den interreligiösa *Deklarationen om global etik*. Den har undertecknats av Religionernas världsparlament, vilket innebär att över fyrtio olika religioner världen över har godkänt den som sitt rättesnöre. Kärnan är den gyllene regeln som återfinns i de flesta religioner.

– Jag var med när Hans Küng besökte Finland. Då kände jag definitivt att den globala etiken är något jag vill jobba för.

Heidi Rautionmaa är också aktiv i United Religions Initiative och i Religions for Peace. För en vecka sedan var hon i Azerbajdzjan på FN:s forum för Civilisationernas Allians.

Fyra religioner – en tystnad

Heidi Rautionmaa har en tid ordnat interreligiösa meditationsstunder. Kyrk-

pressens redaktör deltar i en sådan meditation, där fyra religioner är representerade. Till församlingarnas hus på Tredje linjen i Helsingfors kommer en tisdagskväll yogaläraren **Taavi Kassila**, buddhisten **Erja Sini-Kaarina Varis** och bahaien **Lars Silén**. Dessutom dyker ungefär tio deltagare upp.

Meditationen är indelad i tydliga sektioner enligt religion. Kvällens tema är kärlek, och de olika anförandena visar hur de olika religionernas heliga skrifter beskriver kärleken. Den meditativa tystnaden varvas med musik spelad på fiol och med kristallskålar – ett dovt ljud som liknar det ljud som uppstår när man drar fingret längs en glasskant. När meditationen är slut tar samtalet vid. Någon deltagare har frågor om bahá'í-religionen, en annan berättar att hon upplevde det som väldigt helande att de fyra religionerna delade jämnt på utrymmet.

– Ingen var bättre än de andra.

– Det var skönt att höra dels trygga välkända kristna ord om kärlek, och att få helt nya ord från andra religioner.

Heidi Rautionmaa berättar att hon rört sig så mycket i interreligiösa sammanhang att det numera känns lite torftigt med en luthersk andakt.

– Var är min spegel? När jag ber tillsammans med personer av annan tro blir min egen religion klarare. Min tro behöver få speglas mot andras för att fördjupas.

Varken mission eller debatt

När Rautionmaa först började jobba för religionsdialog var det inte många som visste vad ordet betydde.

– Vi fick hela tiden förklara att det inte

– **DEN DÄR** stunden när du förstår en annan människas tro och sätt att se på världen, den är helig, säger Heidi Rautionmaa.

Följ med en sväng till Bärtils äng!

Bärtil och tvärtom-dagen

Bärtil och glassbilen

Monica Vikström-Jokela & Johanna Sjöström
Bärtil och Hoppa på-festen
Fåret Bärtil överraskar Isa Gris med en glad Hoppa på-fest. Alla sätt är bra och alla sätt är rätt! **Fontana Media, inb.**

”Vi betar oss som om det inte existerade andra religioner, vi låtsas inte se att de finns mitt ibland oss.”

Heidi Rautionmaa

handlar om att klumpa ihop alla religioner till en enda ny religion. Religionsdialog är inte heller mission, målet är inte att den du möter ska övergå till din religion.

Målet är i stället en ärlig dialog. En sådan kännetecknas av att man möts på lika grunder och bygger upp ett förtröende.

– En dialog är inte en debatt eller en monolog. För att föra en riktig dialog måste man träna upp sin förmåga att lyssna. Om det är något i den andras tro som du inte förstår, så kan du ställa en artig fråga om det. Var försiktig med förutfattade meningar, låt alltid den andra själv berätta vad det handlar om.

När blir ett samtal mellan personer av olika tro religionsdialog?

– Det är svårt att säga. Måste samtalet handla om Gud och stora livsfrågor? Vi är olika. För vissa räcker det att bara utbyta information medan religionsdialog för mig är en strävan efter djupare förståelse och vänskap.

Enligt Heidi Rautionmaa är det centralt att vi lär oss att leva tillsammans. Det här är något som blir allt viktigare, och ett område där Finland ännu är i barnskorna.

– Vi betar oss som om det inte existerade andra religioner, vi låtsas inte se att de finns mitt ibland oss.

– Det är ju ofta frågan om våra grannar! Kyrkan borde fånga upp det här intresset. Det kan inte bara vara jag som ensam håller på med det här.

Hur kan religionsdialog se ut, konkret?

– Till exempel så att en församling ordnar ett besök till en moské eller ett buddhisttempel. Människor vågar inte göra det på egen hand, det upplevs tryggare att göra det i grupp.

Man kan ordna sångkvällar, seglingsutflykter, äta julgröt tillsammans.

– Det är bra att det är gemenskaper som möts. Tidigare har det räckt med att ledarna träffas, men det är dags att vanliga människor lär känna varandra. Vi behöver den vänskapen om en kris uppstår.

VÅGA FRÅGA

Skrämmande texter kräver sammanhang

Hur ska man förstå berättelsen om Abraham och Isak? Hur kan Gud hota med att man ska offra sitt eget barn? Hur ska vi kunna tycka att det finns något fint i den berättelsen i dag?

JAN-ERIK NYMAN är prost och pensionerad kyrkoherde och svarar på läsarfrågor om tro och kyrka.

DET FINNS EN hel del i Gamla testamentet (GT) som ryckt ur sitt sammanhang ter sig ohögligt, skrämmande och ofattbart. Jag minns hur jag själv våndades med Isak när jag som söndagsskolpojke mötte berättelsen om Abraham och Isak. Men jag minns också fröjden över Guds lösning på problemet. Bocken som Gud så lämpligt låtit fastna i törnsnåret fick ta Isaks plats. Så omtänksamt av Gud, tyckte jag.

Gud så lämpligt låtit fastna i törnsnåret fick ta Isaks plats. Så omtänksamt av Gud, tyckte jag.

ABRAHAM'S FÄRD från Ur hade varit lång, delvis problematisk men i grunden framgångsrik. Han hade fått gudomliga löften om ett land och ett talrikt folk som avkomma. Löftena kulminerade i beskedet om att Abrahams hustru, Sara, som ansågs ofruktsam, på sin ålderdom skulle föda en son. Sonen Isak blev på många sätt konkretiseringen av att Gud uppfyller sina löften.

Gud ville i sammanhanget pröva Abrahams lydnad och gav honom uppdraget att offra sonen. En handling som ter sig helt obegriplig för oss, men som var vanlig i de kulturer som Abraham mötte hos folken som omgav honom.

NÄR VI SÄTTER IN den här berättelsen i sitt sammanhang kan vi se att det inte var Isaks liv Gud ville ha. Han ville pröva Abrahams lydnad och kärlek.

När vi läser texterna ur nytestamentligt perspektiv noterar vi dessutom att beskrivningen av färden till Moria berg ända in på detaljnivå är rätt lik det som skedde i Jerusalems 2 000 år senare. I påskens händelser offeras Jesus för mänsklighetens skull. Han bar sitt kors på samma sätt som Isak bar veden till offeraltaret. Och platsen är i stort sett den samma eftersom Golgata utgör en del av Tempelberget, samma berg som i andra Krönikeboken kallas Moria berg där Salomo byggde ”Herrens hus”.

DET FINA i berättelsen om Abraham och Isak är att den i kombination med påskens texter låter oss förstå att tron på Gud och lydnad inför honom öppnar vägarna till livet i alla avseenden. ”Ty så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.”

”En handling som ter sig helt obegriplig för oss, men var vanlig i de kulturer som Abraham mötte hos folken som omgav honom.”

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN NINA ÖSTERHOLM

Fixa chocken

”Resiliens” är ett modeord just nu. Det beskriver hur någon eller något hanterar

förändringar och fortsätter att utvecklas; ”om förmågan att vända chocker och störningar till

möjligheter, förnyelse och innovativt tänkande”, skriver Stockholm Resilience Centre på sina hemsidor.

På klarspråk: Hur reagerar du på att ditt inrutade dagsprogram förändras? På att flyget är inställt? På att bli lämnad? På en miljökatastrof?

Förmågan verkar vara åt-

minstone delvis genetiskt betingad samtidigt som den också går att utveckla. I höst kommer den första finska boken om resiliens ut på förlaget Kirjapaja, en bok om hur man ska utveckla sitt sinne att bli mer förändringståligt.

Jag tycker mig själv ha en

relativt god förändringstålighet med (åtminstone) ett klart undantag: relationer. Jag tycker inte om att kompisar flyttar utomlands, jag avskyr skilsmässor som gör att vänner försvinner. Jag tycker inte om gräl som leder till tystnad, om uteblivna inbjudningar och kaffekalas med tryckt

stämning. Hur ska man ”vända chocker och störningar till möjligheter, förnyelse och innovativt tänkande” när det gäller hjärtat?

Jag tror att mycket visdom ligger i den slitstarka sinnesrobönen: Gud, ge mig sinnesro att acceptera det jag inte kan föränd-

ra, mod att förändra det jag kan, och förstånd att inse skillnaden.

Jag kan älska och hata människor hur mycket jag vill. Jag kan härja och gnälla. Jag kan be för dem. Men jag kan inte förändra någon som inte själv vill förändras. Det är bara att acceptera.

PSALMVÄVEN MAJ

1 P	2 G	3 S	4 R	5 U	6 B	7 D	8 O	9 L	10 V	11 C	12 H	13 A	14 I		15 P	16 E	17 V	18 L
19 B	20 H	21 J	22 U	23 K	24 T	25 M	26 G	27 F	28 X	29 N	30 D	31 G	32 O	33 I	34 T	35 F	36 R	37 P
38 C	39 B	40 K	41 D	42 F	43 L	44 J	45 H	46 N	47 S	48 C	49 A	50 U	51 P	52 M		53 A	54 O	55 L
56 X	57 C	58 B	59 F	60 B	61 I	62 G	63 H	64 T	65 P	66 F		67 O	68 E	69 V		70 B	71 C	72 R
73 E	74 M	75 S	76 V	77 P		78 A	79 I	80 D	81 L	82 G	83 J	84 M		85 K	86 C	87 S	88 P	89 U
90 E	91 K	92 B	93 A	94 D	95 L	96 X	97 J	98 N	99 R	100 J	101 S	102 E	103 P	104 O	105 T	106 U	107 H	108 B
109 X	110 D	111 V	112 H	113 N	114 E	115 P	116 R	117 G	118 K	119 F	120 I	121 J		122 M	123 G	124 O	125 C	126 H
127 D	128 X	129 B	130 G	131 U	132 V	133 J	134 C	135 I	136 L	137 X	138 M	139 A	140 P	141 V	142 S	143 R	144 T	145 K

Konstruerat av ANN HUSMAN

- A Ful i mun 139 49 93 53 13 78
- B Miserabel 6 19 70 129 60 108 58 39 92
- C Tävlrar toppidrottaren på 86 11 71 48 125 134 38 57
- D Gjorde ballongen 127 80 30 41 7 94 110
- E Tonår 102 73 16 114 68 90
- F Knappt märkbar 119 66 35 27 42 59
- G Cylinderformat fångstredskap 62 123 26 117 82 130 2 31
- H Satta i säkerhet 20 63 126 12 112 45 107
- I Rävspel i roman? 33 14 120 61 79 135
- J Skära i remsor 83 97 100 21 133 44 121
- K Söderhavso 40 118 85 23 145 91
- L Har svårt att stå på benen 9 81 18 136 43 95 55
- M Värderas hos vin 74 25 122 84 138 52
- N Liten kajuta 113 46 98 29
- O Är oskarp bild 67 124 32 104 54 8
- P Spökets åsikt? 51 1 65 115 140 15 77 37 103 88
- R Där sker slätter mellan träden 36 99 143 4 116 72
- S Då och då 142 101 87 47 3 75
- T Hette Stiernhielm 24 144 105 64 34
- U Utlevad 106 131 5 50 89 22

- V Ger vissa element 17 141 111 10 132 69 76
- X "Hör nu, Pelle, säj nu vem som ä' din nästa?"
frågte prästen på sista husförhör.
"Jo, dä' ä' nog lilla Karna för dä' mesta,
för si henne vill jag älska te' jag dör."
96 109 128 56 137 28

PSALMVÄVEN

Fyll i de ord som sökes på raderna A-X. Motsvarande siffra i kombination med radens bokstav finns i rutfältet upptill. Flytta över bokstäverna så att den första bokstaven på rad A motsvarar A139, den andra 49 o.s.v. Den färdiga texten i rutfältet bildar en psalmvers. De första bokstäverna i raderna A-X bildar psalmens namn.

Oftast håller sig Psalmväven till den nya psalmboken, men för att det ska vara klurigt kan det ibland hända att vi använder oss av en äldre version av någon psalm.

Rätt svar på förra Psalmväven är psalm 544, vers 4, som börjar med orden "Ljus är din klädnad, Herre Gud". Vinnare i förra Psalmväven är: Kurt Sandvik, Jakobstad, Åsa Österbacka, Kvevlax och Britta Selenius, Åbo. Grattis! Prisböckerna kommer på posten.

VINN
BÖCKER!

SKICKA IN!

Skicka in din lösning till Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors senast 31.5.2016.

Märk kuvertet "Maj-psalmväv". Bland de rätta svaren lottar vi ut tre bokpris. Lycka till!

Psalmen nr. och vers i Psalmboken:

.....

Som börjar med orden:

.....

Namn & adress:

.....

.....

UR EVANGELIET

”Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger er inte det som världen ger. Känn ingen oro och tappa inte modet.”

Läs mera i Joh. 14:23–29

OM HELGEN

Rosornas påsk

Pingsten avslutar påsktiden. Nu är den del av kyrkoåret som handlar om Jesus jordiska liv slut, och den del tar vid när kyrkorna ska inspirera människorna att försöka leva enligt Jesus exempel.

Pingsten har också kallats rosornas påsk. I gammal kristen tid hände det att man lät rosenblad dala ner över gudstjänstbesökarna för att de skulle kunna leva sig in i känslan när den heliga Anden kom över lärjungarna.

RUNT KNUTEN

”Ta med egen picknickkorg och en filt att sitta på.”

Missionspicknick för alla åldrar vid Peder-söre församlingshem lö kl 18.

SOMMARLÄGER i Pieksämäki 26–31.7.2016
...följ med...

Carl-Erik Sahlberg, Britta Hermansson, Anna-Carin & Andreas Abrahamsson, ”Pricken” Levälähti, Syster Veronica OP, Svante Lundgren m.fl.

Lägre du inte kan missa med härligt program för alla åldrar! Info & lägerbroschyrer från KU, tel 045-2348073. Anmälan senast 15.6.

www.kyrkansungdom.nu

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrbäck@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN LINUS STRÅHLMAN

ILLUSTRATION: JULIA LINDÉN

Guds ishockeylag

NYLIGEN VANN Finlands ishockeyjuniorer guld i VM mot Sverige. Som bäst pågår VM och ljudet från grannarna som hurrar och ropar tränger sig in i vår lägenhet. Här hemma brukar vi titta på de allra sista matcherna under VM, men ett större intresse än så får inte ishockeyn. Men jag kan inte låta bli att fascineras av hur stora likheter ishockey har med pingsten. Spelarna är proffs, de bästa av de bästa. De passar pucken till varandra och sakta men säkert rör laget sig mot målområdet (och gör förhoppningsvis mål). Mästerskapstävlingarna engagerar publiken i ishallen och bakom bildskärmarna. Många vill vara med, men endast några spelare ryms med. Alla andra är tvungna att nöja sig med att ta del av stämningen och delta från läktaren eller från hemmasoffan.

I Bibeln berättas det om hur Gud skapar människan, ger henne i uppdrag att sprida sig över jorden och gå i Guds välsignelse. Uppdraget förs vidare till Abraham, Mo-se och andra centrala figurer. Jesus ger ett likadant uppdrag till sina lärjungar: Gå ut! Jag ser framför mig hur denna välsignelse som

Gud gav de första människorna passas vidare på samma sätt som pucken passas vidare mellan spelarna på isen. Välsignelsen går vidare genom människorna i Gudsfolket, genom öknen och in i det heliga landet. Detta bärande på välsignelse får sin höjdpunkt i Jesus. Han ger vidare välsignelsen till sina lärjungar. Välsignelsen som kulminerar i att Anden ges åt dem på pingsten.

Under Jesu tid var religionen förbehållna profsen, det var endast överstepräster som fick gå in i det allra heligaste för att möta Gud. Folket fick nöja sig med att titta på och stanna på tryggt avstånd, precis som vi på läktaren eller framför tv-rutan, medan de några få utvalda spelarna utför jobbet i rinken. Men då Anden ges förändras alla regler och hela spelets karaktär. Nu är det inte längre enbart profsen eller landslaget som får spela. Plötsligt är alla intresserade välkomna med, bänkidrottare och spelare från alla divisioner och ligor. Gud är här och nu, i de vanliga människorna, i vardagen, i bönen, bibelläsningen, nattvarden och gemenskapen. Påsken har blivit fullbordad i pingsten. Det är fritt fram att plocka upp klubban, pucken och skridskorna och bära välsignelsen vidare.

Linus Stråhlman är församlingspastor i Kyrkslättssvenska församling.

#bönetwitter

”Hjälp mig att vara en medspelare, brinnande och engagerad, nu och alltid.”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökdoret #bönetwitter Veckans tweet är skriven av Linus Stråhlman.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Hes. 36:24–28

ANDRA LÄSNINGEN
Apg. 2:1–13

EVANGELIUM
Joh. 14:23–29

Pingstdagen. Temat är ”Den heliga Andens utgjutande”.

PSALMFÖRSLAG

106, 115, 117, 110 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

VECKANS PERSON

LINUS STRÅHLMAN är teolog och jobbar som församlingspastor i Kyrkslättssvenska församling. Han bor i Helsingfors med familjen som består av fru, två söner och en hund.

Han är intresserad av kyrkofäder, urkyrkan, fåglar, vandring och fotografering.

Linus Stråhlman skriver betraktelsestexter i de närmaste fyra numren av Kyrkpressen. Han medverkar även i dokumentärserien Troende på Yle Fem.

KALENDERN 13–19.5

DOMPROSTERIET

BORGÅ
SÖ 15.5 KL. 10: GUDSTJÄNST I EMSALÖ KAPELL, Lindberg, Brunell
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Eisentraut-Söderström, Wi-lén, Söderström, Gunvor Flykts, gudstjänstgrupp, barnansvarig Jenni Antila, familjelägerdeltagare.
KL. 13.30: UPPVAKTNING VID HJÄLTEGRAVEN på De stupades dag, Eisentraut-Söderström, Söderström. Kaffebjudning i svenska församlingshemmet.
KL. 18: KVÄLLSMÄSSA I LILLA KYRKAN, Puska, Evening Mess, testund
MÅ 16.5 KL. 18: DE DÖVAS BIBELKVÄLL i Café Ankaret, tema: Bibelns växter, Janne Rissanen

LAPPRÄSK
LÖ 14.5 KL. 10-13: Konfirmandsamling i församlingshemmet, Stina Lindgård, Susann Stenberg
LÖ 14.5 KL. 13-14: Konfirmandernas föräldrasamling i församlingshemmet, Stina Lindgård, Susann Stenberg
SÖ 15.5 Pingstdagen, De stupades dag, kl. 11: Tvåspråkig högmässa i kyrkan, Ulf Emeleus, Ingmar Hokkanen. Kaffe i församlingshemmet
MÅ 16.5 KL. 18: Tjejgruppen i församlingshemmet, Elin Lindroos
ON 18.5 KL. 9.30: Vuxen-barn i församlingshemmet, Gina Nyholm
ON 18.5 KL. 13.15: Barnklängen övar i församlingshemmet, Mia Aitokari

LILJENDAL
LÖ 14.5 KL. 10-13: Konfirmandsamling i församlingshemmet i Lappräsk, Stina Lindgård, Susann Stenberg
LÖ 14.5 KL. 13-14: Samling för konfirmandföräldrar i församlingshemmet i Lappräsk, Stina Lindgård, Susann Stenberg
SÖ 15.5 Pingstdagen, De stupades dag, kl. 10: Högmässa i kapellet, Stina Lindgård, Mia Aitokari, Kyrkokören. Uppvaktning vid hjältegravarna kl. 9.30
SÖ 15.5 KL. 14: Högmässa i Andreakapellet, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen
TI 17.5 KL. 10: Vuxen-barngruppen i Mariagården, Gina Nyholm
ON 18.5 KL. 14: Kaffekonsert för seniorer i Mariagården med Stella Jonasson, Camilla Wiskten-Rönnebacka och Emilie Adolfsson. Fritt inträde. Kaffeservering
Församlingen ordnar auktion: under Liljendaldagarna till förmån för Arbetet bland funktionshindrade i norra Etiopien. Vill du donera ett försäljningsobjekt till auktionen, vänligen ta kontakt med församlingkansliet, tfn 044 722 9241 eller kom in till kansliet onsdagar kl. 9–15.

LOVISA
Gudstjänst: sö 15.5 kl 10 i kyrkan, af Hällström, Tollander. Sommar- och vinterskriftskolans lektion kl 14
Bisagruppen: må 16.5 kl 14:30 i Vesperhemmet, Matt 8–9
Pensionärsföreningen: ti 17.5 kl 13 i församlingsgården
Morgonkaffe: to 19.5 kl 8:30 i Tikva
På kommande: Familjeutfärd lö 21.5 till Kungsbacka husdjurspark i Illby. Start kl 10 från turisthållplatsen, tillbaka ca 14:30. Anm. senast 16.5 till Linda.linda.lonnroth@evl.fi eller 044 722 9210

PERNÄ
Tvåspråkig högmässa: Pingstdagen, De stupades dag sö 15.5 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen. Uppvaktning vid hjältegravgården.
Måssa: sö 15.5 kl. 14.00 i Andreaskapellet, Minna Silfvergrén, Paula Jokinen.
Borgäjdens Musikinstituts elevkonsert: ti 17.5 kl. 18.30 i Sockenstugan.

SIBBO
SIBBO KYRKA: Sö 15.5 kl. 12 Familjemässa. Helene Liljeström, Lauri Palin, Camilla Wiksten-Rönnebacka, kören Amigo Choral samt Söndagskolan medverkar. Efteråt serveras kyrkkaffe på Kyrkoby församlingshem.
Auktion av vardagsänglar: Sö 15.5 kl. 14, församlingshem. Vardagsänglar med varierande erbjudanden auktioneras åt den högst budande. Inkomsterna oavkortade till GA-insamlingen.
Äldre i Söderkulla: Ons 18.5 kl. 13, Manna. Katja Korpi.
Kvinnor mitt i livet: To 19.5 kl. 18, Nilsasgården. Korpi.
www.sibbosvenskaforsamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
Fr 13.5
Obs! Ingen veckolunch, församlingens kansli är stängt.
LÖ 14.5
kl. 16: Orgelmatiné i S:t Jacobs kyrka. Buxtehude – Walther – Bach – Rinck. Sixten Enlund, orgel.
SÖ 15.5
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Carolina Lindström, Almqvist, Enlund, Hätönen. Tomas Vokalensemble. Hjälpledarna välsignas. Kyrkkaffe. Vid kyrkkaffet info om församlingens flyktingarbete. Gäst Mika Paasolainen från Diakonissanstaltens flyktingförläggning för minderåriga.
kl. 16: Körmässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Henricson, S:t Jacobskören. Kyrkkaffe.
MÅ 16.5
kl. 10–11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Wiklund.

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

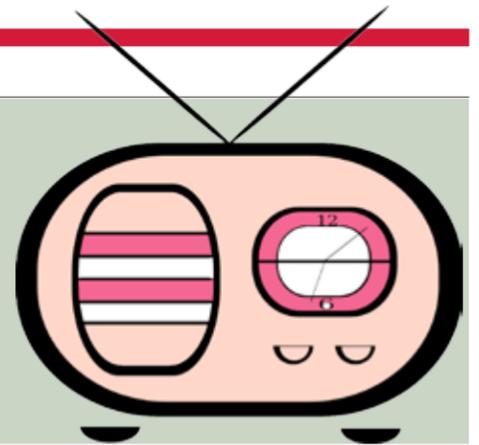
Fre 13.5 Sixten Ekstrand, Borgå **Lö 14.5** 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Egypten* (repris från 18.3.2006). **Må 16.5** Jan-Erik Lindqvist, Helsingfors **Ti 17.5** Erika Boije, Åbo **Ons 18.5** Janette Lagerroos, Nagu **To 19.5** Anna Edgren, Åbo. **VEGA**

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 13.5 Psaltarens poesi. Uppläsare: Vivi-Ann Rehnström (repris från 26.11.2003) **Lö 14.5** 17.58 Ett ord inför helgen, Ekenäs kyrka. **Sö 15.5** Anders Lindström, Raseborg **Må 16.5** Bevarade ord: Berättelser och betraktelser av Emilia Fogelklou (repris) **Ti 17.5** Anders Lindström, Raseborg **Ons 18.5** Stefan Salonen, Helsingfors **To 19.5** Stefan Sigfrids, Vasa. **VEGA**

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 15.5 Stenmessa med Ekenäsnejdens svenska församling. Predikant: Anders Lindström. Messan spelades in den 14 maj i Ekenäs kyrka. **VEGA**

kl.13: Samtalsgruppen i Majblomman, Sanitärsgatan 4. Stefan Djupsjöbacka.

kl.16-20: Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Romberg.

Ti 17.5
kl. 11-12: Stolgymnastik för dag-lediga. Högbergsgatan 10 E, 2 våningen. Wiklund.

kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Anne Hätönen.

kl. 18: Andakt i Seniorhuset på Drumsö. Repo-Rostedt.

kl. 18: Mariavesper i Johanneskyrkans krypta. Busck-Nielsen, Enlund.

On 18.5

kl. 10: Pilgrimsvandring för barn och familjer vid S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Henricsen.

kl. 14-15.30: Diakonträffen i S:t Jacobs församlingssal. Terminsavslutning med Barbro Ollberg.

kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Lindström, Enlund.

To 19.5

kl. 10-11.30: Musiklek för 0-3 åringar i S:t Jacob. Wiklund.

kl. 13-15: Musiklek för 0-3 åringar i Bokvillan, Tavastvägen 125. Wiklund.

Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl. 12.

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3

Sö 15.5 kl. 12: högmässa, Helena Rönberg, Mimi Sundroos. Kyrkkaffe.

Må 16.5 kl. 19: lägerinfo för konfirmander och föräldrar i Lekis 3 gruppen (1 vån).

To 19.5 kl. 11-12.30: Folkhälsans sällskapsgrupp, Karola Forstén. Vårens sista gång.

DEGERÖ KYRKA Rävsvägen 13

Sö 15.5 kl. 10: högmässa, Helena Rönberg, Mimi Sundroos. Kyrkkaffe.

BRÄNDÖ/VILANS BEGRAVNINGSKAPPELL

Sö 15.5 kl. 12: uppvaktning vid hjältegravarna, Johan Hallvar (tvåspr.)

ÖSTERSUNDOM KYRKA: Kapellvägen 65

Sö 15.5 kl. 13: uppvaktning vid hjältegravarna, Johan Hallvar (tvåspr.)

DAGLÄGER för 3-6 åringar:

6-9.6 dagligen kl. 9.30-12.30. Plats: Nordsjö, Sjökortstränden 6, klubblokalen - dagklubbens utrymme. Pris: 20 euro, egen matsäck med. Ansvarig ledare: Marianne (Ka) Bergström, anmälan senast 20.5, tel. 050-380 3995 (vard. kl. 9-13).

DAGLÄGER för 7-12 åringar:

6-10.6 och 13-17.6 dagligen kl. 9-15, möjligt att komma redan kl. 8.30 och stanna till kl. 16. Plats: Matteuskyrkan (2 vån). Pris: 50 euro/vecka (lunch & mellanmål ingår). Anmälan senast 20.5 till Catarina Bärlund-Palm, se info nedan. Ansvarig ledare: Emilia Grahn.

SOMMRLÄGER för 10-14 åringar:

13-15.6 på Lekholmen, Helsingfors församlingars holme utanför Nordsjö.

Pris: 60 euro (kost, logi och båttransport ingår). Ansvariga ledare: Catarina Bärlund-Palm, Helena Rönberg, Marianne (Ka) Bergström. Anmälan senast 20.5 till Catarina Bärlund-Palm, se info nedan.

SOMMRLÄGER för 7-12 åringar:

3-5.8 på Björkebo lägergård i Vihtis.

Pris: 60 euro (kost, logi och båttransport ingår). Ansvariga ledare: Catarina Bärlund-Palm, Helena Rönberg, Marianne (Ka) Bergström. Anmälan senast 20.5 till Catarina Bärlund-Palm, se info nedan.

FAMILJELÄGER 19-21.8 på Lekholmen:

Pris: vuxna 45 euro, barn (3-17 år) 35 euro, under 3 år gratis. Kost och logi ingår i priset. Ansvariga ledare: Catarina Bärlund-Palm och Patricia Högnabba. Anmälan senast 20.5 till Catarina Bärlund-Palm@evl.fi, 050-380 3936.

VID ANMÄLAN ANGE: vilket läger, namn på alla som deltar, barnens ålder, allergier/diet. Om lägeravgiften är ett förhinder för deltagande kontakta Catarina Bärlund-Palm, catarina.barlund-palm@evl.fi, 050-380 3936.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fr 13.5

kl. 10 Musiklek: Haga prästgårdsv. 2. Musiklekstund för 0-4 åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås.

Sö 15.5

kl. 10 Högmässa: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Varho.

kl. 10 Högmässa: Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Ahlberg. Kyrkkaffe.

kl. 12 Uppvaktning vid Äggelby hjältegravar: i Malm, Sandell.

kl. 16.30 Puls-gudstjänst: i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12. Barnkyrka.

Ti 17.5

kl. 10 Musiklek: Malms kyrka, Kommunalv. 1. Musiklek för 0-4 åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås.

To 19.5

kl. 9.45 Musiklek: Munkshöjens församlingsshem, Raumov. 3. Musiklek för 0-4 åringar med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås.

kl. 10-12 Öppet hus och diakoni: Café Torpet, Köpingsv. 48. Utdelning av donerat bröd, möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.

Övrigt

Dagläger för barn: i Södra Haga 6-10 juni. Info och anmälan på www.petrusforsamling.net/barnlager

Sommärläger: på Björkebo för 7-12-åringar den 3-5 augusti med glada barn och ledare från Petrus och Matteus församling. Pris: 60 €, kost och logi samt busstransport ingår i priset. Frågor och anmälan till Sussi tel. 0505609157, susanna.isaksson@evl.fi

Familjeläger: på Lekholmen 19-21 augusti för Matteus-, Petrus- och Johannes församling. Pris: vuxna 45 €, barn (3-17 år) 35 €, under 3-åringar gratis, kost och logi ingår i priset. Frågor och anmälan till Sussi tel. 0505609157, susanna.isaksson@evl.fi

HELINGFORS PROSTERI

Församlingarnas samtals-tjänst: dejourerar på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbaserad hjälptjänst finns på adressen http://evl.fi/natjour

Användaren behöver inte uppge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur

och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt. Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18-20.

KAMPENS KAPELL:

är öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18.

Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

DEUTSCHE GEMEINDE

So 15.5. um 11 uhr: Gottesdienst zum Pfingstsonntag (Beutel)

OLAUS PETRI

Lö 14.5: kl. 18 Helgsmålsbön - Musikandakt. Helsingfors konservatoriums orgelelever medverkar. **Sö 15.5:** kl. 11 Högmässa. Viinikka, Fogelberg. Olaus Petrikören medverkar.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor: Lö 14.5. Esbo domkyrka kl. 10 konfirmation av påskskriftskolan. Kanckos, Ertman, Sundqvist, Wikman.

Sö 15.5. Pingstdagen. De stupades dag.

Esbo domkyrka kl. 10 (OBS tiden!) tvåspråkig högm. i samarb. m. Espoon tuomiokirkkoskr. Heidi Jäntti, Vilppu Huomo, Pia Bengts, Petri Koivusalo. Kransnedläggning vid de stupades gravar efter högm. Kyrkkaffe med program i församlingssgården.

Karabacka kapell kl. 10 gudstjänst med små och stora. Ertman, Malmgren. Dagklubbens värkyrka. Kyrkkaffe/saft.

Hagalunds kyrka kl. 12. Ahlbeck, Kronlund. Välsignelse av hjälpledare, hjälpskören medverkar. Kyrklunch med soppa och väfflor.

Kretsar för seniorer & daglediga kl. 13-15: vårens sista samlingar i Köklax kapell ti 17.5 och Karabacka kapell to 19.5. OBS! Ingen krets i Södrik kapell on. 18.5, kapellet är stängt.

Församlingslunch: Olars kyrka, svenska sidan, varje ti kl. 12-14. Pris 5 €.

Öppen mottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må och to kl. 10-12.

Församlingsutfärd: Hvittores lägercentrum on. 1.6. Vi åker med beställd buss: kl. 9.45 Kalajärvi kapell, 10.10 Olars kyrka, 10.25 Kyrktian, 10.35 Köklax kapell.

Program: andakt i Hvittores kapell, program inne/ vandring i naturen, lunch, besök i Villa Hvitortorp, eftermiddagskaffe, hemfärd ca 14.45. Pris: 15 € inkl. transport. Anmälningar senast 25.5. Bea Karlemo, 040 513 0828, beatrice.karlemo@evl.fi eller elektroniskt på www.esboforsamlingar.fi

GRANKULLA

To 12.5 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Kl. 18.30 Bibelkväll: med Agneta Uhl på besök i Sebastos. Carola Tonberg-Skogström.

Fre 13.5 kl. 18 Konsert: i Grankulla kyrka. Venla Saavalainen, violin. Fritt inträde, den frivilliga programavgiften går till välgörenhet.

Lö 14.5 kl. 18 MYSIS-kväll: för unga vuxna i Sebastos.

Sö 15.5 kl. 10 Tvåspråkig gudstjänst: Carola Tonberg-Skogström, Anna-Kaisa Tuomi, Heli Peitsalo, Anna Marte. Finska församlingens

kyrkokör och Sinikka Särkilähti, trumpet. Efteråt uppvaktning vid de stupades gravar.

Kl. 17 Konsert: i Grankulla kyrka. Med sång inför Dig, Kristus.

Madrigalkören, damkören Hele och sånggruppen Res Mira, dir. Raisa Lahtiranta.

Fritt inträde, programblad 10€.

Ti 17.5 kl. 9.30- 11 Diakonimottagning: och brödutdelning.

Kl. 15 Tvåspråkiga mentalvårdsgruppens vårfest: i Sebastos.

On 18.5 kl. 13.30 Kyrkosyfoföreningens vårfest: i övre brasrummet.

To 19.5 kl. 17 Granidagens lotteri & lopptorg: i centrum.

Arr. Grankulla kyrkoföreningen och Grankulla sv. församling.

Kl. 18.30 Bibelkväll: i Sebastos, Carola Tonberg-Skogström.

Kl. 19.30 Granidagens konsert: i Grankulla kyrka.

Jaakko Löytty & TRE-orkester: Mikko Löytty, bas och Seppo Rauteva, trummor och slagverk. Fritt inträde, programblad 10 € till förmån för Gemensamt Ansvar.

KYRKLÄTT

Effa: fre kl.13.15-16 på Lyan. 13.5 utelekar och 20.5 skogsutfärd.

Slöjddag för vuxna: lö 14.5 kl. 12-16 i "Reguel Bengtsröms smedja" på Gamla Kustvägen 86. Varannan lördag, udda veckor.

De stupades dag: sö 15.5 kl. 10.45 kransnedläggning vid hjältegravarna. Kl. 11 tvåspråkig gudstjänst i Kyrkslätt kyrka. Kyrkkaffe i församlingsshemmet.

Seniorgruppen samlas på Mikaeligården: må 16.5 kl. 13.30-15.

Sång och bön i koret: må 16.5 kl. 18.30 i Kyrkslätt kyrka.

Gruppernas basar: fre 20.5 kl. 12-17 på församlingsshemmet. Försäljning av hantverk samt saker med patina, lotteri. Potatisgröt serveras kl. 12.

Kyrkoherdeämbetet öppet må-tu kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292 Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Lö 14.5: Åbo svenska församlings barnkörs konsert kl 12 i Alexanders kyrka

Sö 15.5: Pingstdagens högmässa kl 11 i SvH, Kim Rantala, Hanna-Maarit Kohtamäki

Ti 17.5: Tisdagsklubben kl 13.30-15.30 SvG

Ti 17.5: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG

VANDA

Barnens kyrkostund: fre. 13.5 kl. 9.30-10 i dagklubben i Martinristi församlingssentrum, Bredängsv. 2.

Veckomässa: fre. 13.5 kl. 14 i Föhlshälsanhuset, Vallmovägen 28. A. Paavola, A. Ekberg.

Tvåspråkig gudstjänst: tillsammans med Hämeenkyklän seurakunta sö. 15.5 kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. J. Nevala, M. Fagerudd, A. Ekberg.

Uppvaktning vid hjältegravarna vid Helsinge kyrka efter högmässan, i Rödsand kl. 12 och vid minnesmärket i Sandkulla kl. 12.30.

Ingen högmässa: i S:t Martins kapell sö. 15.5.

Familjecafé: må. 16.5 kl. 9.30-12 i Martinristi, Bredängsv. 2.

Startkväll / Föräldrasamling för Holma i: må. 16.5 kl. 18-19 i Bagarstugan.

Familjecafé: tis. 17.5 kl. 9:15-12 i Bagarstugan. Kontaktperson: Elina Kuosa tel. 050 545 5031.

Familjecafé: ons. 18.5 kl. 13-15 i klubbutrymmet i Brännmalmen, Kornv. 10.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Missionsfest: i Ekenäs FH och kyrka lö 14.5 kl. 10-ca 19.15.

Stenmessa: lö 14.5 kl. 18.30 i Ekenäs kyrka. A.Lindström, M. Cleve, N. Burgmann. Radiering. Messan hålls i anslutning till missionsseminariet.

Högmässor/gudstjänster sö 15.5: Kl. 10 Ekenäs kyrka, kören medv. Uppv. vid de stupades gravar kl. 9.

Kl. 10 Bromarvs kyrka GDT, M. Cleve, S. Lindroos, Daniela Piip-

ponen (flöjt). Uppv. efteråt vid de stupades gravar. Marthorna bjuder på kaffe i FH.

Kl. 12 Snappertuna kyrka, T. Wilman, P. Nygård. Kören medv. Uppv. efteråt vid de stupades gravar.

Kl. 12 Tenala kyrka, M. Cleve, S. Lindroos. Daniela Piipponen och sånggrupp medv. Uppv. efteråt vid de stupades gravar.

Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Högmässa: sö 15.5, pingstdagen, de stupades dag, kl 10 i Ingå kyrka. Välsignelse av hjälpledare. TH, SBS, MGB.

Uppvaktningar vid de stupades gravar: sö 15.5 kl 11.30 Ingå, kl 12.00 Degerby och kl 12.30 Västankvarn.

MummonMia: sö 15.5 kl 15 i Prästgården. Björklund-Sjöholm.

Bibelgruppen: må 16.5 kl 18.30 i Prästgården. Hellsten.

Emma-café: ti 17.5 kl 17.00 i ungdomshuset. Björklund-Sjöholm.

KARIS-POJO

Kvällsmässa med Taizé-sånger, To 12.5:

kl. 19 i Svartå kyrka

Pingstdagens högmässor, Sö 15.5: kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo. Församlingsskören medverkar.

Kransnedläggning kl. 11.30 vid hjältegravarna i Pojo.

Kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis. Katarina Singers medverkar.

Kransnedläggning vid hjältegravarna i Karis kl. 11.45 och i Svartå kl. 12.30.

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 15.5. kl 11: De stupades minnesdag. 2-språkig gudstjänst i Virkby kyrka.

Ti 22.5. kl 13: Treenighetsdagens högmässa i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi.

INPRICKAT

JAG SJUNGER MED i församlingsskören. Vi har övning klockan 18 på onsdagskvällarna och vi heter församlingsskör för att kantorn tyckte att det lät mindre högtidligt än kyrkokör.

Det glädjande med kören är att medlemmarna kommer från olika riktningar. Här i Esse finns det många laestadianer och jag är själv med i Evangeliföreningen. Det känns som om tröskeln att besöka varandra och att samarbeta har blivit lägre. Jag tror att kören kan ha en positiv inverkan på den saken.

”Tröskeln att besöka varandra har blivit lägre.”

Sven-Erik Forsblom, Esse församling

På ”Inprickat” delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

PELLINGE MÅ-BRA-DAG

Avbrott och vila i vardagen

Borgå svenska domkyrkoförsamling bjuder in till en må-bra-dag torsdag 26.5. Kom med och fira en dag i den fina skärgårdsmiljön på Pellinge. Dagen är tänkt att ge dig ett tillfälle för avbrott och vila i vardagen. Du får möjlighet för promenader, umgänge, andaktsstund i kapellet, måltidsge-

menkap, lugn gymnastik, målarstund och bastubad.

Buss från Borgå svenska församlingshem, Runebergsg. 24 kl 8.30. Pris 10 €.

Anmälning till: Ingegerd Juntunen, 040 512 5082, ingegerd.juntunen@evl.fi, Ulrika Lindholm-Nenonen, 040 747 2232, ulrika.lindholm-nenonen@evl.fi eller Åsa Eriksson, 040 589 0354, asa.eriksson@evl.fi

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församling
Sö 15.5 kl 10: Högmässa i kyrkan, Grönqvist, Ollia. De stupades dag – uppvaktning vid hjältegravarna kl 11.30 vid hjältegravarna

On 18.5 kl 18: Veckomässa i kyrkan, Grönqvist, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 15.5 kl 11: Högmässa i kyrkan, Granström, Taulio. Kören medverkar.

Korpo kapellförsamling:
Sö 15.5 kl 11: Pingstdagens gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund. Korpo sångkör medverkar. Dagen firas som kyrkans födelsedag med kaffe i St Mikaelsskapellet.

Houtskär kapellförsamling:
Sö 15.5 kl 11: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.

Inio kapellförsamling:
Sö 15.5 kl 11: Högmässa i kyrkan, Vuola.

ÅBO

to. 12.5: kl. 11 Knattekyrka, Aurelia. Björkgren, Danielsson.
sö. 15.5: kl. 12 Vi firar församlingens gemensamma värfest med en festlig familjemässa i Domkyrkan. Skribastart för sommarens läger (1003, 1004 o. 1005). Ungdomskören och barn från församlingens klubbar medverkar. Pär Lidén (pred), Björn Nalle Öhman (lit), Mia Bäck, Birgitta Forsman, Marjo Danielsson, Eija Grahn, Linda Wahrman, Laura Kota-aho, Olli E. Liljeström, Frank Berger och medlemmarna i gudstjänstgrupp 3. Glassjudning på trappan efter familjemässan.

må. 16.5: kl. 14 Missionskaffe, Aurelia. Anna och Bertrand Tikum med döttrar kommer på besök. Åsf understöder deras arbete i Senegal.
ons. 18.5: kl. 10 Café Orchidés utfärd. kl. 18 Veckomässa, Aurelia. Lidén.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

Pingstdagen 15.5: Högmässa kl 12

JOMALA

Pingstdagen 15.5 kl. 11: pingstmässa Kent Danielsson, kyrkokören och barnkörer.
kl. 12.15: Barngruppernas värfest.

MARIEHAMN

14.05 Katolskmässa: kl. 10 i S:t Märten.
Konsert: kl. 18 i S:t Görans, kör från VästÅbolands Svenska församling.
15.05 Ortodoxmässa: kl. 10 i S:t Märten.

Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M W, liturg – J-E K, G K, kör från VästÅbolands svenska församling i Pargas. Kyrkkaffe.
Aftonsång: i S:t Görans kl. 18, S:t Märtenskören, Guy Karlsson – dirigent, Sara Karlsson – flöjt, Kaj-Gustav Sandholm – piano.
19.05 Luncnmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, M W, G K.

Sopplunch: kl. 12 i församlingshemmet. Pris: 7€. **Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.**

SUND-VÄRDÖ

Söndag 15.5 kl. 11.00: Högmässa i Vårdö kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Anders Laine, kören Himlaliv.
<http://sund-vardoforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 15/5 11.00: Pingstdagens högmässa i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Sång av Kyrkokören. Efteråt uppvaktning vid de stupades grav. Kyrkkaffe till förmån för missionen i Församlingshemmet.
Må 16/5 15.30: Kvinnor i Bibeln, bibelstudium i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD
kristinestadssvenskaforsamling.fi
Knattegudstjänst: fr 13.5 kl 18.30 i L.fjärds kyrksal, dagklubbens värfest, nya hjälpledare välsignas

Ekumenisk bönesamling: fr 13.5 kl 19 i L.fjärds förs.hem/grupprummet
Unga vuxna-samling: lö 14.5 kl 20 i Magasinet

Högmässa: sö 15.5 kl 10 i L.fjärds kyrka, Saariinen, Martikainen, kyrkokören. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna

Uppvaktning vid hjältegravarna: sö 15.5 kl 11.30 invid Ulrica Eleonora kyrka. Kl 17.45 i Sideby

Gudstjänst: sö 15.5 kl 12 i K:stad, Lassus, Nilsson, kyrkokören

Lovsångsmässa: sö 15.5 kl 18 i Sideby, Lassus, Norrback, lovsångsgruppen. För skjuts ring 0400-763325

Anmälan till dagklubben: må 16.5 för barn födda 2011-2012. Kl 17-18 i K:stads förs.hem, kl 19-20 i L.fjärds förs.hem, eller per tel. till Stina 0400-218199

Pensionärssamling: on 18.5 kl 11.30 i K:stads förs.hem, Saariinen, m.fl

Gemensam avslutning: to 19.5 kl 11 i Sideby för pensionärerna och syföreningen, Saariinen, m.fl. För skjuts ring 0400-763325

Föräldramöte: to 19.5 kl 19 för båda konfirmandgrupperna i K:stads förs.hem

NÄRPES
www.narpesforsamling.fi
Närpes
Lö 14.5 kl 11-14.30: Sopplunch i Norrnäs bönehus, Emilia Enlund sjunger kl 13-14.

Lö 14.5 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria med S:ta Maria församlingsskór, S:ta Marian kuoro, Laudate, S.Lindén, G.Lindén.

Sö 15.5 kl 12: Gudstjänst Sundqvist, S.Lindén, Närpes manskör dir. Tobias Udd. Efteråt kransnedläggning vid hjältegravarna.

Sö 15.5 kl 13: Knattegudstjänst och dagklubbarnas värfest på Fridskär, Lövdahl, G.Lindén, barnledarna.
Ti 17.5 kl 13: Diakonisyföretagets gruppsyrlunch på City Brasserie.

Övermark
Sö 15.5 kl 10: Gudstjänst Jakobsson, G.Lindén. Efteråt kransnedläggning vid hjältegravarna.

Pörtom
Sö 15.5 kl 14: Gudstjänst Sundqvist, S.Lindén. Efteråt kransnedläggning vid hjältegravarna.

To 19.5 kl 18: Suomi ryhmä iltapala Mäntylän tilalla, ilmoitus Raija-Liisa Soiniola 040 749 2044.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
Lö kl 18: Musikalen "Himlafest", kör- och allsång i kyrkan, framförd av barn- och ungdomskören Germi Vox samt Körskolan från Korsholms svenska församling, dirigent Susanne Westerlund. Andakt. Brunell, Björklund.

Sö kl 14: Högmässa, Björklund, Brunell
Fr 20.5 kl 13: Träffpunkten i församlingshemmet. Gäst: Markus Saariinen. Övr. medv. Englund, Brunell.
Fr 3.6: Pensionärsutfärd till Nykarleby tillsammans med Petalax församling. Program: lunch på Juthbacka, besök i Nykarleby kyrka, guidning på Kuddnäs, saltbit på Tesses Café i Vassor på hemvägen. Start 9.30 från Bredhällan, hemkomst med 18.50-färjan. Pris: 40 euro. Anmälan senast 1.6 kl 12 till pastorskansliet i Petalax 06-3470274, eller till församlingsspastorn 050-5951070.

KORSHOLM
Högmässa: De stupades dag sö kl 10 i Korsholms kyrka. Berg, Westerlund o. Kyrkokören. Uppvaktning vid hjältegravarna.

Kyrk-TAXI Ring: K Båsk tel 0505426121 via Karkmo, Toby, Helsingby o. Vikby, T Lahtinen tel 0505585984 via Grönvik, Iskmo, Jungsund, Singsby, Karperö o. Smedsby, K Öman tel 0500312293 via Vallvik, Miekka o. Höstves eller ring pastorskansliet 06-3560500, vard 9-14.

Förmiddagsandakt: 17.5 kl 11 i Smedsby församling.gård.

Pensionärernas värfest: 19.5. kl 13 i församlingshemmet i Gamla Vasa. Sångprogram. Ta gärna med en liten lotterivinst till snabblotteriet.

Karagruppen utfärd: 25.5 till Oravais.

KVEVLAX
Talko på gravgården: to kl 18.
Skriftskola: lö kl 13-17, utfärd samt föräldrasamling med lägerinfo.
Tonårscafé: lö kl 19 i ds.

Högmässa: sö kl 10, lit. Anders Lundström, pred. Henry Byskata, Rodney Andrén, Manskören, dir. Simon Granlund. Uppvaktning vid de stupades grav invid kyrkan. Efteråt kaffe i fh. Uppvaktning vid de stupades grav vid Vassor gravgård ca kl 12.15.

Mathjälpen: må kl 10 i ds.
Bön för bygden: må kl 19 i Krubban.
Karakaffe: to 19.5 kl 9.15, värvslutning med friluftsdag.

Församlingsutfärd: to 19.5, avfärd kl 9 frän fh.
Andakt på Funisgården: to 19.5 kl 13.30, Lindblom, Andrén.

MALAX
Finsk konfirmandmässa: sö 15.5 kl 10 i kyrkan.

Högmässa: sö 15.5 kl 12 i kyrkan. Tralarna och Sångroren. Uppvaktning vid krigargravarna. 50-års konfirmanderna inbjudna. Tornberg, Brunell.

Viskonsert: on 18.5 kl 19 i KH. Börje Särs, Martin Holm och Gudrun Särs, recitation. Frivillig kaffeavgift som tillfaller Österbottens cancerförening. Möjlighet att köpa nyutkomna skivan "Innan" á 20 euro.

Diskussionsgruppen Amici: on 18.5 kl 19 i KH.

PETALAX
Utfärd till Åmossa bönehus: To 12.5, samling kl 13. Petalax-Korsnäs församlingar inbjudna till Åmossa bönehus. Gåster: Eva Björk och Jan-Erik Nyholm. Kontakten, Peter Brunell, Ebba Carling, Guy Kronqvist, Mats Björklund m.fl.

Skriftskola: Lö 14.5 kl 10, Björklund.
Högmässa: Sö 15.5 kl 11, Björklund, Brunell.

Andakt: Ons 19.5 kl 13 Solbo, kl 14 pensionärshemmet.
Pensionärsutfärd: till Nykarleby tillsammans med Bergö församling Fre 3.6. Program: lunch på Juthbacka, besök i Nykarleby kyrka, guidning på Kuddnäs, saltbit på Tesses Café i Vassor på hemvägen. Start kl 10.10 från TB, hemkomst ca 18.30 till TB. Pris: 40 euro. Anmälan senast 1.6 kl 12 till pastorskansliet i Petalax 06-3470274, eller till församlingsspastorn 050-5951070.

REPLIT
Talko: vid Björkö begravningsplats lö kl 10.

Gudstjänst: Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh. Uppvaktning vid de stupades grav efter gudstjänsten.

Gudstjänst: Björkö sö kl. 12.30. Kaski, Wargh. Uppvaktning vid de stupades grav efter gudstjänsten.

grav efter gudstjänsten.
Mathörna: i Björkögården on 18.5 kl. 13, gäst: Jouni Sinisalo. Anmäl för maten senast må 16.5 till Lähdesmäki eller Nystrand. Mat 10 €/pers.

SOLF
Högmässa: sö, Pingstdagen, De stupades dag, kl. 10 tillsammans med Sundom kapellförsamling, Malin Lindblom, liturg, Ann-Mari Audas-Willman, predikant, Karolin Wargh, kantor, Sundomkören, dir. Monica Heikius. Efter högmässan uppvaktning vid de stupades gravar.

VARSA
TREFALDIGHETSKYRKAN
Bön o lovsång: lö kl 18. Undervisning av Roger Nylund, lovsång o förbön. Program för barnen i kryptan.

De stupades dag: tvåspråkig gudstjänst sö kl 10 Forslund, Krister Koskela, Andersson, Solf blåsorkester. Utsändande av kranspatuller.

Morgonbön: to 19.5 kl 9 Store, Andersson. Terminens sista.

BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Högmässa: sö kl 10 Hänninen, Mikael Heikius.

SUNDOM KYRKA
De stupades dag: högmässa kl 10 i Solf kyrka Lindblom, Audas-Willman, Monica Heikius, Wargh, Sundomkören. Efteråt uppvaktning vid hjältegravarna.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE
To kl 19: Böneskola i Fyren, Sandström m.fl.

Fr 13.5 kl 14: Pensionärssångarna i Essehemmet, Ravall.
-kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Björkman.

Lö 14.5 kl 18: Missionspicknick för alla åldrar vid församlingshemmet. Ta med egen picknickkorg och en filt att sitta på. Servering av kaffe, te och saft. Frivillig avgift till missionen. Missionsspårning, sång, andakt.

-kl 19: Efo-afton i Ytteresse bönehus, Kristian Sjöbacka, servering.
Sö 15.5 kl 10: Högmässa i kyrkan, Sandström, Ravall, församlingsskören. Textläsare: Kerstin Forsblom, dörrvärdar Överesse.

-kl 19: Konsert med Quoskören i församlingshemmet, dir. Mikael Björklund. Kollekt till Gemensamt Ansvar, servering.

On 18.5 kl 12: Lunch för daglediga i församlingshemmet, Sandström, pensionärssångarna. Anmälan till 040-3100 458, senast 13.5.

-kl 18: Gemensam övning för prosteriets kyrkokörer i församlingshemmet, Ravall.
Ti 24.5 "Hemlig resa": med start kl 8 och hemkomst kl 18. I priset, 65 €, ingår resa, kaffe, lunch, kaffe och intressanta besöksmål. Anmälan till Monica, 040-3100 454, senast 18.5.

JAKOBSTAD
Pingstdagen 11.15: Uppvaktning vid krigargravarna, Salo.

12: Högmässa i kyrkan, Salo, Turpeinen., Borgmästarens Chorus Novus.
17: Fokus i FC, Mats Björklund.
Fokus gemenskapsdag: (22.5) 13 vid

DE STUPADES DAG

Vi minns de fallna

De stupades dag firas den tredje söndagen i maj varje år och firades första gången den 19 maj 1940. Ursprungsidén kom från biskopsmötet som ville hedra dem som stupat i vinterkriget med en minnesgudstjänst. I dag hedrar man alla dem som stupat under krig eller fredsbevarande uppdrag i Finland eller i krig som berört Finland. Man hedrar också dem som dött i fångläger eller genom avrättning. Många församlingar uppmärksammar dagen genom att komma ihåg de stupade i gudstjänsten och ordna kransnedläggning efteråt.

Pörkenäs. Inleds med lunch kl. 13.
Aventyrsbana, kaffe. Kl. 16 nattvard, Björk. Anm. för maten och om du behöver lift till hillqvist@gmail.com (tfn 050-5971315) senast 15.5. Pris: 8 € vuxen, 5 € 3-15 år, under 3 år gratis.

KRONOBY
Tomasmässa: lö 14.5 kl 19.00 i kyrkan. Säsongs Korsdrag avslutas. Servering

Ungdomssamling: lö 14.5 kl 19.30 Sommarhemmet
Högmässa: sö 15.5 kl 10.00, Wallis, Ellfolk-Lasén, Kronoby Manskör, Kronoby Hornkapell, Scoutkåren Brobyggarna, KAUL. Uppvaktning vid hjältegravarna

LARSMO
To 12.5 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden. Sjöblom, Wiklund

13-15.5. Pingstmöte i Bosund bönehus: Inledningsmöte fre kl. 19.
Sö 15.5 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund. Kyrkokören. Kyrkvård: Risöhall. Efteråt uppvaktning vid krigargravarna.

Må 16.5 kl. 18.30 Sommarskriftskolans samling för föräldrar och konfirmander: i församlingshemmet. Familjerådgivare Hanna Byskata talar om "Hur kan vi stöda tonåringens självkänsla?". Servering

Ti 17.5 kl. 18 Städtalko: vid Holm bönehus. Servering
To 19.5 kl. 11-13 Sopplunch: i Holm bönehus

- kl. 12.15 Skriftskolinio för vinter-skriftskolan 2016-17: i Cronhjelmsskolans auditorium. Kontaktperson Marko Sjöblom

Sö 22.5 kl. 12.30 Holm söndagsskolas utfärd: till Svedja. Anmäl till kansliet tel. 06-7281555

Må 23.5 kl. 9-16 Syföreningarnas och gruppernas värfärd: till Hunurijärvi och Kauhava. Pris: 35 €. Anmälan senast 16.5. till pastorskansliet tel. 06-7281555.

NEDERVETIL
Skriftskola: lö 14.5 kl. 9-15 i fh.
Frukost: sö 15.5 kl. 9-10 i fh.
Pingstdagens Gudstjänst: sö 15.5 kl. 10.00, Carola Salo-Back, Anders Store, Sonja Smedjebacka, Kyrkokören, Hornorkestern och uppvaktning vid hjältegravarna.

Dagklubbens avslutning: sö 15.5 kl. 13.00.
Lopptorg: lö 21.5 kl. 10-14 i fh, varor kan inlämnas till fh 19-20.5.

Perenna- och brödmärknad: lö 21.5 kl. 10-12 i fh, plantor och bakverk mot-tages.

NYKARLEBY
NYKARLEBY
Fr kl 19 Lovsång o förbön: fh, Rebecka Ekman

Sö kl 10 Högmässa: Edman, Ringwall, Torvald Lund trombon, uppvaktn. vid stupades gravar

Må kl 18 Ekumenisk bönevandring: start fr. kyrkan
To kl 18.30 Förs.fadderträff: fh
MUNSALA
Sö kl 12 Gudstjänst: Edman, Ringwall, uppvaktn. vid stupades gravar

Sö 22.5 kl 10 Högmässa: De äldres kyrkogångsdag, kontakta diakonerna för skjuts, tfn 040 8687052

JEPPÖ
Sö kl 10 Högmässa: Östman, Hellman, Nykarleby manskör, uppvaktning vid stupades gravar

-kl 19.30 Möte: bönehuset, Samuel Erikson, Östman, sångprogram. Konfirmanderna deltar.
Ti kl 18 Bibelsäts: fh
On kl 19 Dagklubbens värfest: fh

PEDERSÖRE
Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Ons 17.30 i Nykarleby sjukhem

Gemensam ungdomssamling 360: Fr 19 i Nykarleby, lovsång med Rebecca Ekman, start kl. 18.30 från Kyrkhemmet i Bennäs.

Vårbasar: Lö 18.30 i Forsby kyrka, andakt Åsa Eklund
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, Manskören, Häggblom, Sandstedt-Granvik, D. Häggblom, textläsare Yvonne Löf, dörrvärdar Skutnabba, kransnedläggning efter gudstjänsten

PURMO
To 12.5 kl 19: Mariamoment i kyrkhemmet

Lö 14.5 kl 19.30: Pingstmöte i Emaus bönehus. Samuel Erikson, tal, sång och musik.

Sö 15.5 kl 13: (obs tiden) Högmässa med konfirmation i kyrkan, Portin, Johansson, Lassila, Kung. Kransnedläggning efteråt.

On 18.5 kl 19.30: Möte i Aivist bykyrka, Brita och Olof Jern. Mission i Istanbul. Sändebudet 140 år. Lotteri.

To 19.5 kl 14: Andakt i Sisbacka pensionärshem, Kung, Johansson.
Fr 20.5 kl 19: Lovsångs- och förbönsvkväll i kyrkhemmet. Team från Arken medverkar.

Lö 21.5 kl 10-12: Kaffebjudning vid Drängstugan.

TERJÄRV
Bön och lovsång: bönekväll fr 13.5 kl 19, församlingssalen.

Högmässa: sö 15.5 kl 10 Markus Ventin, kantorn, kyrkokören, trumpetister.
Föräldra-barn värfärd: till Kälviä djurpark må 16.5, start kl 9.30 från slöjdskolan. Anm. till diakonissan, telnr 050-3089468.

Födelsedagsfest: för 70- och 80-åringar i församlingssalen on 18.5 kl 13.
Pensionärsträff: to 19.5 kl 14 i församlingssalen.

Miljödag

på Östersundom begravningsplats, torsdagen den 19.5 kl 10.00-20.00

Fotoutställningen pågår hela veckan (Tiina Talimets – Atanga)

- Vi serverar rättvisemärkt kaffe
- Rådgivning och hjälp med gravskötsel, möjlighet att låna redskap och ingå avtal om gravskötsel
- Fågel-skåning för barn kl 10
- Vårförnimmelser
- Allsång och musik i vårkvällen kl 18

Östersundom kyrka och begravningsplats
Kapellvägen 65, 00890 Helsingfors
p. 09 2340 2900

KONFERENS LEDARSKAP

The Global Leadership Summit i Jakobstad

Förberedelserna inför The Global Leadership Summit (GLS) i Campus Allegro i Jakobstad 11-12.11.2016 är

i full gång. Över 100 personer har redan anmält sig till höstens ledarskaps-skolning och ännu under maj månad kan man anmäla sig till rabatterat pris via hemsidan glssuomi.fi/sv.

På hemsidan kan man även bekanta sig med talarlistan för årets GLS.

Några av talarna är bekanta sedan tidigare, bland annat **Bill Gates**, **Patrick Lencioni** och **Horst Schulze**. Även nya bekantskaper, såsom **Melinda Gates** och **Alan Mulally**, torde väcka nyfikenhet.

Det som kännetecknar GLS-konferensen är att både talarna och del-

BILL GATES är en av årets talare på GLS-konferensen. FOTO: WORLD ECONOMIC FORUM

tagarna kommer från olika sammanhang. Dels har vi ledare från företagsvärlden och från den tredje

sektorn, dels har vi människor från olika församlingar. Konceptet kan därför bidra med inte bara en individuell förkovring i ledarskap utan också en manifestation av samhörighet och längtan att tillsammans växa som ledare, var och en på sitt område.

Jag erbjuder en hjälpende hand i vardagen hemma hos äldre personer som är bosatta i Pedersöre och Jakobstad. Jag hjälper till med sedvanligt hushållsarbete såsom *matlagning, bakning, städning, klädvård, samt trädgårdsarbete och att handla.*

Vill du ha en hjälpende hand med på dina läkarbesök eller andra ärenden så kan jag komma med.

Att gå på en promenad, på café eller sitta hemma och handarbete med dig en stund gör jag gärna. Jag jobbar för att ge mina kunder tid och sällskap.

Jag jobbar vardagar främst, men kan även komma någon helgdag om det behövs. Ring mig så kommer vi överens om när vi kan träffas för att lära känna varandra och diskutera dina behov.

Jessica 040 360 7953

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam teologistuderande önskar hyra tvåa i centrum av Åbo/nära ÅA fr.o.m. augusti. Ring 040-7531239

Dam o katt önskar hyra trivsamt tvåa m glasad balkong i Borgå centrum. tel. 040 7240023

26 årig icke rökande fast anställd kvinna söker en etta (min 20 m2) från centrala Helsingfors. Hyra max 700 €.0405028688

Nygift skötsamt och rökfritt ungar med 2 katter söker en förmånlig 3:a i västra/söndra H:fors eller i södra/östra Esbo. Tel: 050-5758140 Tomas

Pålitligt par söker lägenhet i centrala H:fors. Tag kontakt: 0503409973

Skötsamt par, rök- och djurfritt, önskar hyra 2-3r+k i Åbo centrum, fr.o.m. 1.7. Gärna med balkong och bilplats. Hyra: max 850 e/mån. Tel: 0443039477/Maria Peräsalo

24-årig, icke-rökande kvinna söker en etta i/nära Hfors centrum fr.o.m. 1.6. Studerar vid ÅA, jobbar. Inga husdjur. Tel: 0400-588440/Mikaela

UTHYRES

Etta 30 m2 i centrala Vasa. 1 rum, litet kök, balkong, hiss. Ledig 1 juni. Hyra 450+vatten. Tfn 050-5949003.

Etta (23,5kvm) i centrala Helsingfors, Töölö. Hyres ut fullt möblerad från 26.5 till 25.8. Intresserad vänligen kontakta mig på telnr. 0405321426 el. Sara.oksman@hotmail.com

Nyrenoverad, rymlig och välutrustad etta i Drumsö. Ledig i juni. t. 0509130050

DOPTRADITIONER VÄCKER intresse. Det märktes inte minst när Kyrkpressen i fjol efterlyste läsarnas berättelser kring dopkoltar. Då kom bland annat denna bild på finsömmerskan Brita Stina Hjorts i dag 119-åriga dopkolt in.

Sommarutställning kring dopet i Ekenäs

Under sommaren 2016 kommer en utställning om dopet med inlånade dopdräkter att visas i Ekenäs kyrka. Utställningen är till största del trespråkig; på svenska, finska och engelska. Den är arrangerad för både vuxna och barn och inrymmer således också en barnhörna. Arrangör är Ekenäsnejdens svenska församling.

Initiativ till utställningen tog Ekenäsbon **Satu Torstila** som kontaktade kyrkoherde **Anders Lindström** för mer än ett år sedan. Hon har varit aktivt med i planeringsprocessen som vid det här laget sysselsatt ett drygt tiotal personer.

Utställningen, som planerats sedan senaste höst, är öppen för allmänheten de tider vägkyrkan är öppen, det vill säga alla veckodagar kl. 11-17 under tiden 30.5 - 14.8, förutom midsommardagen och 1-7.8 då varje kvadratmeter av kyr-

korummet behövs för Ekenäs sommarkonserterns publik och orkester.

Förutom under vägkyrkans öppethållning har grupper möjlighet att boka tid för visning under tiden 5-29.5, enligt överenskommelse med församlingen.

Dop och konfirmation hör ihop, den kristna konfirmationen är en direkt förlängning av dopet. Under konfirmationen är konfirmanden klädd i en lång, vit alba som liknar den dopdräkt som han eller hon var klädd i vid det egna dopet. I konfirmationen (ordet konfirmation betyder bekräftelse) bejakar konfirmanden sitt eget dop. Att bära en lång vit dräkt under dopet har långa anor. I ungefär 200 år har den symboliserat den kristna människans tillväxt och mognande och den vita färgen syftar på glädje, fest och det nya livet som kristen.

I utställningen i Ekenäs

kyrka visas 60-70 olika dopdräkter från tre sekel. De äldsta användes redan i slutet av 1800-talet medan de allra nyaste är från 2000-talet. Variationerna i material och utförande är stora; både handbroderade, handmålad, virkade och stickade dräkter i bomull, silke och ylle finns med i dräktkavalkaden. Många av dräkterna ägs av ortsbor och har använts utslutande i trakten, men några objekt har också skickats vida kring och något har även införskaffats på en annan kontinent.

YVONNE LINDSTRÖM

UNGA VUXNA TILL TAIZÉ
30.7-7.8.2016 - KOM MED!

Varje år besöker tusentals ungdomar och unga vuxna kommuniteten i Taizé. Att komma till Taizé är ett sätt att få lite avstånd till sitt vardagsliv för att reflektera, samtala med andra och söka sin väg i livet.

Resan är tänkt för dig som är 18-29 år och vill uppleva Taizé. Dagarna i Taizé består av andaktsliv, bibelinledning av en av bröderna, tystnad, samtal i små grupper, workshops och praktiskt arbete. Inkvarteringen sker i enkla stugor med flera bäddar eller i tält.

Resan kostar 470 euro, priset inkluderar flyg, resorna till och från Taizé och avgiften för vistelsen i Taizé. Vi flyger via Paris där vi stannar en dag för lite sightseeing och picnic mm. Det som du själv behöver stå för är en reseförsäkring och måltider under resorna.

Anmäl dig senast 20.5.2016 till kontakt@forsamlingsforbundet.fi. Mera info: kalle.sallstrom@forsamlingsforbundet.fi, 050-3562 475 och www.taize.fr.

FÖRSAMLINGSFÖRBUNDET r.f.

MISSIONSBRUNCH BORGÅ

Brunch med missionsinfo

Lördagen den 28 maj ordnas en brunch i svenska församlingens hemmet i Borgå klockan 10-12 till förmån för missionsarbetet. Frivillig avgift till missionen.

Med på brunchen finns

BERTRAND OCH Anna Tikum. FOTO: JARMO KULONEN

missionärsparet **Anna och Bertrand Tikum** med barnen. Anna och Bertrand Tikum arbetar för evangelisk lutherska kyrkan i Senegal. Bertrand verkar

som ekonomisk rådgivare och Anna arbetar med fadderbarnsverksamheten och information. Till familjen hör även **Ronja och Nicole**. De är utsända av Finska Missionssällskapet (FMS).

Anna och Bertrand kommer att berätta om sitt arbete i Senegal. Väl-

kommen med du också! Anmäl dig senast 20.5 till **Gun Lindström** tfn 040 526 7483.

INKAST BJÖRN VIKSTRÖM

Född på nytt?

PINGSTEN ÄR vårstädningens tid. Trädgården krattas, löven och kvistarna bränns eller förs till komposten. Sommarstugan vädras, städas och ställs i ordning för ännu en sommar. Båtarna tvättas och sjösätts.

Jag tycker det finns någonting otroligt befriande och lockande i vårens sysslor. Visst har det att mycket som kunde ha gjorts redan i höstas blev ogjort då. Men våren ger ju oss en ny chans att rätta till det. Vissa saker blir tydligen gjorda först då vi inte längre har något alternativ.

PINGSTEN ÄR OCKSÅ Andens högtid. Lärjungarna var både bokstavligt och bildligt instängda i sin rädsla. De kände sig förvirrade och övergivna utan Jesus vid sin sida. Då sveper Anden in som en vårvind, vädrar ut den unkna stillastående handlingsförlamningen, och lockar lärjungarna ut i friheten.

Det kunde kännas lockande att stanna där, i ett idealiserande av den frihet vi kan få uppleva i Guds hand. Men friheten kan också kännas farlig. Det är tryggare att stanna inne i det stängda rummet än att tränga ut i ljuset, kylan och ovissheten. Det vet varje nyfödd baby.

VI DRÖMMER oss lätt tillbaka till ett förlorat paradiset, till en tid då allt, åtminstone i minnets förskönande ljus, tedde sig enklare, bättre och tryggare. Som kristna och som kyrka får vi ständigt kämpa mot frestelsen att stänga in oss i våra kristna kretsar, att skapa ett slags bunker-kristendom, där allt som förändras, och alla som tänker annorlunda känns som ett hot och en fara. Frestelsen är desto påtagligare i dag, eftersom det också finns krafter i samhället som i neutralitetens och den nyktra objektivitetens namn vill tränga undan allt vad religion heter från det offentliga rummet. Är det då inte tryggare att skapa våra egna kretsar; kristna idrottsföreningar, kristna skolor, kristna första maj-marscher och så vidare?

Nej. Eller jo, det kanske är tryggare, men trygghet är inte det enda som kristen tro handlar om, hur viktig tryggheten än är. Kristen tro handlar om att ta emot Guds goda gåvor och ge dem vidare till våra medmänniskor. Till Guds goda gåvor hör befrielsen från alla de krafter som bryter ned, förstör och skapar hopplöshet i våra liv och i vår värld. Den befrielsen kan växa sig starkare när vi samlas till gemensam gudstjänst och bön. Men om allting stannar där, blir luften i våra församlingar snart lika stillastående och instängd som i lärjungarnas gömställe. Det vi får av Gud, det är vi kallade att dela med andra i de vardagliga sammanhang där vi rör oss. Då kan vi medverka till att friheten och kärleken föds på nytt inte bara i våra egna liv, utan hos våra medmänniskor och i vår värld.

”Det kunde kännas lockande att stanna där, i ett idealiserande av den frihet vi kan få uppleva i Guds hand.”

Björn Vikström är biskop i Borgå stift.

Kvalitet nära dig
HAGA
LANDET
Sedan 1945
Öppet må-fre 8-19 lö-sö 9-18
Hagalandet 5 10230 Ingå 09-2216644 www.hagalandet.fi

NU BLOMMAR DET IGEN!
FÄRGGRANNA SOMMARBLOMMOR,
GRÖNSAKS- OCH KRYDDPLANTOR
SAMT INHEMSKA PERENNER
DIREKT FRÅN TRÄDGÅRDEN.
VÄLKOMMEN!

BERNYS
CAFÉ & RESTAURANT

Resarrangörer, föreningar och företag
Kvarkens världs naturarv är värt ett besök!

Vi står till tjänst med kryssningar för grupper
upp till 50 personer inom världsarvsområdet.
Kaffe, lunch eller middag i vår restaurang vid Replotbron.
Välkomna!

Närmare information och bokningar:
info@berny.fi Tel. 06 352 1200

ANTONWORK
STORÄNGSGÅRD
Åboland

Fastighetsservice • Kiinteistöhuolto
Grävarbeten • Kaivuutyöt
Träd- och vedarbeten • Puu- ja halkotyöt
Traktorarbeten • Traktortyöt
Försäljning av mylla • Mullan myynti
m.m. ym.

040 - 861 6289 • www.antonwork.fi • anton@antonwork.fi

SIMHALLEN
ÄR ÖPPEN
JAKOBSTAD
PIETARSAARI

Biljettförsäljningen avslutas 1 h 15 minuter
före stängning.

28.12.2015 - 3.6.2016	30.5.-30.6.2016 och 10.8.-28.8.2016
Måndag 06:00 - 21:00	Måndag 06:00-21:00
Tisdag 08:00-22:00	Tisdag 08:00-21:00
Onsdag 06:00-21:00	Onsdag 06:00-21:00
Torsdag 08:00 - 22:00	Torsdag 08:00-21:00
Fredag 06:00 - 21:00	Fredag 06:00-18:00
Lördag 10:00 - 18:00	Lördag stängt
Söndag 08:00 - 18:00	Söndag stängt

Avvikande tider
23.6.2016 - 8:00-18:00
Midsommarafton 24.6.2016 - Stängt

Bokning av Idrottsutrymmen
<http://bokning.jakobstad.fi>

KM Roofing
050 572 1214 050 568 9549
Lagervägen 9 A 7
65610 KÖRSHOLM
www.kmroofing.fi

• Plåtslageri • Maskinfalsade Plåttak
• Fönsterplåt/Plåtlistor • Taksäkerhetsprodukter
• Inplåtning av skorstenar • Skräddarsydda lösningar enligt kundens behov

Styr ut till havet!
www.kumi-jarvinen.com

GUMMI-JÄRVINEN AB
Remmar, remskivor, slangar, O-ringar, stefa-tätningar, mannhjul, lyftbälten, tejp.
Tegelbruksgatan 47, 65100 Vasa, 06-317 4044, 317 2629, fax 06-312 6288

VI ERBJUDER:

- Båt- och flygbiljetter för dej, familjen och hela grupper
- Trevliga kortare och längre bussresor
- Flyg från Vasa till bl.a Kreta, Rhodos och Gran Canaria
- Långresor vinter till bl.a Thailand och Mauritius

Ring eller se på hemsidan!

LINDA TOURS
Närpes, Tel 06-2243350 www.lindatours.com

Spasemester 2 dygn
139€ / pers./2 dygn

- inkvartering i dubbelrum
- 2 x frukost
- 2 x lunch eller middag från buffébordet
- fri tillgång till spabadet och gymmet
- inträde till restaurangdansen
- ledd fritidsprogram må-fre

Gäller varje dag till 31.5.2016.

HÄRMÄ SPA
Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

STAFETT KORS

”Jag ville visa min glädje över att Lutherkyrkan i Helsingfors snart ska vigas till kyrkbruk igen.”

Laura Korte är en av de 144 som burit kyrkans försvunna kors från Åbo till Helsingfors.

GLOBALT KONTAKTNÄT

Bättre än nyhetsbyråer

Vad händer i Japan, Kongo, Ecuador och Syrien? Tidningen Sändarens reporter **Christina Larsson** fick i uppdrag att bevaka läget i flera avlägsna länder. I en kolumn beskriver hon förvåningen över hur

brett kontaktnät Eumeniakyrkan har genom sina samarbetskyrkor.

– Förgäves har jag sökt på TT om utvecklingen i Kongo, men med ett enda telefonsamtal till kyrkans medarbetare har jag fått snabb information om en oroande utveckling, skriver hon.

Ett nytt arbetsredskap

Min Jesus, min Herre,
Gud, det finns ingen som du
Min lovsång jag ger
till dig, mer och mer
förundrad av din kärleks djup.

Psalmbokens tilläggshäfte nr 816 v.1

”Härligt att just den här sången blev en psalm. Den har vandrat med mig en lång tid, också på finska och engelska. Den är min lovsång till Gud. Jag ser med glädje fram emot att få använda de nya psalmerna i mitt arbete!”

Hanna Lehtonen, kantor i Pargas

Visste du att... Lina Sandells psalmer stod i stark kontrast till 1870-talets ofta högstämnda psalmer. Hennes ord är raka och jordnära, utan prydliga omskrivningar. De sjöngs antagligen med en lite annorlunda innerlighet i kyrkbänkarna. *Herrens nåd är var morgon ny, varför skulle vi sörja?*

Till innerligheten sett är det lätt att dra paralleller från Lina Sandells psalmer till vår tids lovsånger. Det är nu dags för flera av dem att få flytta från de lösa bladens och powerpointarnas värld in mellan psalmbokens stadiga pärmar.

Gilla Fontana Media på Facebook – håll dig uppdaterad om de nya psalmerna!

Den nya psalmboks-utgåvan med tillägg utkommer i augusti/ september. Den tas officiellt i bruk första advent 2016.

